

ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਵਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੋਸ ਮਜ਼ਾਹਰੇ (ਦਲਿਤ, ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ।)

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕੋਰੀਡੋਰ : ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ. ਟੀ. ਨਿਊਜ਼ : ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਕੋਰੀਡੋਰ ਖੋਲ੍ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਸਿੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਲੋਚਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਿਊ ਯਾਰਕ/ਏ. ਟੀ. ਨਿਊਜ਼: ਅੱਜ ਯੂ ਐਨ ਓ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਵਾਂ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 1000 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਦੁਮਾਲੇ ਵਾਲਾ ਕਿੰਗ ਮੇਕਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਆਸਤ ਤੱਕ ਦਿਖਾਏ ਜਲਵੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚੋਂ ਪੜਪੋਤਾ ਏ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੰਡ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਪਰ ਪੂਰੀ ਸਵਲਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 600 ਮਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਸਿਆਸੀ ਮੱਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਉੱਠਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਟਰੂਡੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨਪਿਆਰਾ ਆਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਹਮਦਰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਤਬਦੀਲੀ, ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਉਣ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹਾਵੀ ਰਹੇ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੋਟਰ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਰੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਾਰਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲਗਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਦਿਲਚਸਪ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਲਗਭਗ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਦੋ ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੁਮਾਲੇ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁੜ ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਕੁੱਦੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਦਿਲ ਜਿੱਤਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਘੱਟ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਡੀਪੀ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ 3 ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਹੋਈ। ਭਾਵ

ਪਿਛਲੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਐਨਡੀਪੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 24 ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਇਸ ਵਾਰ 27

ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜਿੱਤ ਦਾ ਤਾਜ ਸਜਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਹਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਡੀਪੀ) ਦੇ ਲੀਡਰ ਹਨ। 2017 ਵਿਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸ਼ਵੇਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਣੇ ਸਨ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਡਿਫੈਂਸ ਲਾਇਅਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁੰਨ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਸਕਾਰਬੋਰੋ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇਕ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰਿਸਟ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰਰਤਨ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 30 'ਤੇ

ਮਾਮਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਰੁਲਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ 3 ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲਗੀ ਦਾ ਕੇਸ ਲੰਡਨ ਦੀ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਖਾਰਜ

ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਅਦਾਲਤ ਲੰਡਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ।

ਤਸਵੀਰ : ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖੰਘਰੀ ਕਲਾਂ

ਲੰਡਨ/ਏ. ਟੀ. ਨਿਊਜ਼ : ਲੰਡਨ ਦੀ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 3 ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲਗੀ ਦਾ ਕੇਸ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਰੁਲਦਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਾਂਚ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਡੋਮਨਿਕ ਰਾਬ ਦੀ ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੀ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵੈਸਟਮਾਈਡਲੈਂਡਜ਼ ਵਿਚ ਉਕਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਤੜਕਸਾਰ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਮੇਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਉਕਤ ਤਿੰਨੇ ਸਿੱਖ 12 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 2009 ਵਿਚ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਲੜੀਏ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ, ਰਾਜਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਿਆ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਲਵਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਕੇ. ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਹਵਾਲਗੀ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਆਨਲਾਈਨ ਸੰਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 12100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ, ਦਿਤਾ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ: ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ
 ੋ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ ਗਈ ੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 24 ਸਤੰਬਰ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ):- ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ”, “ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ”, “ਜੈ ਜਵਾਨ, ਜੈ ਕਿਸਾਨ”, “ਭਾਰਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ” ਅਤੇ ਹੋਰ। ਪੀਐਮ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਖੌਤੀ ਜਸ਼ਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਝੰਡੇ ਲਹਿਰਾਏ। ਅੱਜ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਵਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਕਾਰ ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਸੈਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ (25 ਸਤੰਬਰ) ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਇਹ ਫਲੈਸ਼ ਪਾਠ ਹੇਰਾਨੀਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਦਮਨ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਹਨ। ਅਸਾਮ ਦੇ ਦਾਰੰਗ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਰਜੇਡੀ ਅਤੇ ਐਨਸੀਪੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੇਰਲ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਐਲਡੀਐਫ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ, ਡੀਐਮਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ-ਬੰਦ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਜੁਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਪਲਵਲ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਾਲ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਜਾਣਗੇ। ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੁਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦ ਦੇ

ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪੈਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਿਖੇਧੀਜਨਕ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਲ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਡੂੰਘੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਘਟੋ ਘਟੋ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾਲ ਵਿੱਚ ਆਯੁਸ਼ ਸਿਨਹਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਉਹ ਅਸਮ ਵਿੱਚ ਬਿਜਯ ਸ਼ੰਕਰ ਬਾਨੀਆ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਤੀਰੇ ਵਿੱਚ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ”। ਮੋਰਚਾ ਭਾਜਪਾ-ਆਰਐਸਐਸ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਿਰਕੂ ਕੋਣ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਮੋਰਚਾ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰੰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ 27 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਰਜੇਡੀ ਅਤੇ ਐਨਸੀਪੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੇਰਲ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਐਲਡੀਐਫ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤਾਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ, ਡੀਐਮਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਬੰਦ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਜੁਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਪਲਵਲ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਾਲ ਮਾਰਚ ਕੱਢੇ ਜਾਣਗੇ। ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੁਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦ ਦੇ

ਦਿਨ ਕੋਲੇ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਹੇਗੀ। ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਸੀ ਨਵ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਚ ਨੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਜ਼ ਸੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਖੁਫੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 320 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰੇਲ ਰੋਕੋ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੀ ਜਯੰਤੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਅੱਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਕਾਰਕੁਨ ਕਮਲਾ ਭਸੀਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਉਪਜੀਵਿਕਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਫਏਏ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਕੈਂਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਮਲਾ ਭਸੀਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅੱਜ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਪਾਰਕਰ ਮਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਰਾਂਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਦਿਨ ਹੋਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ 15 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪੀਲੀਭੀਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਝੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭਾਜਪਾ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਾਲੇ ਝੰਡੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਸਕੋਐਮ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

FUEL DISCOUNTS

UP TO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FUEL CARDS

NO CREDIT - NO PROBLEM
BEST CUSTOMER SERVICE

FACTORING

WE WANT TO MAKE FACTORING EASY FOR YOU
SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

YOU BREAK DOWN

WE SHOW UP
24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS

GET NATIONAL ACCOUNT
NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL MANAGEMENT

DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO

(855)641-6955, (888)795-7035

ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ

ਮਿਲਪੀਟਸ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ 1980ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਨਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਲੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੰਦੇ ਵਰਤ ਕੇ 'ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ' ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਤਰਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਆਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਵਾਉਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦਾਗੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਸੱਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਤੋਂ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ

ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਿਆ

ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਢੁਕਵੇਂ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਬੰਦੇ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਸ਼ ਕਾਰਣ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਰਾਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ

ਲਈ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਪੰਥਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਸ 3 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਆਪਣਾ ਪੱਖ

National Sikh Police Association UK, West Midlands Police HQ, Lloyd House, Colmore Circus, Queensway, Birmingham B4 6NQ

NSPAUK Statement – West Midlands 3

24th September 2021

WaheGuru Ji Ka Khalsa WaheGuru Ji Ki Fateh

Following the decision by Westminster Magistrates Court in respect of an extradition request from the Indian Authorities the National Sikh Police Association UK is now in a position to comment on some of the issues directed towards Sikh officers.

Being Sikhs ourselves and as Officers/Staff of the Police service, we value and are governed by the highest levels of integrity and ethics.

As an Association we have always been and remain at the service of the community. We practice truth, our focus is always towards justice and ensuring the welfare of the Sikh community.

We appreciate with gratitude and humility the support we have received from countless pantheic Sikhs, Organisations and Gurdwaras from across the UK.

As a chapter draws to a close around the extradition request, we acknowledge that many people will be jubilant over the decision at Westminster and we thank those individuals who worked diligently and humbly, predominantly out of the limelight to illuminate the inadequacy of the current process and the grave risks to the three men of a politically motivated judicial system.

The authorities in Delhi exercised a course of action that set in motion a series of events which impacted on Police and Sikh community relations in the UK.

As an Association we are fully alive to the profound concerns of our community, many of these were conveyed to us following the proposed extradition of the West Midlands 3 to India and the real fear of human rights abuses. The concerns expressed by the community are not without substance, the many well-documented catalogue of human rights infringements stand testimony to that, along with the recorded persecution of Sikhs in India dating back decades.

The NSPAUK have these past few years had candid conversations with members of the Sikh community, this of course includes engagement with individuals who played key roles in support of the West Midlands 3.

Leading up to the hearing, it is important to note that the NSPAUK facilitated a high level meeting between West Midlands Police at their Birmingham HQ and Sikh representatives of the West Midlands 3.

Email: info@nspauk.org
@NSPAUK

The NSPAUK maintained a confidential dialogue with these individuals. This engagement was extremely important and allowed the NSPAUK to connect and share community sentiments to the wider Policing structure.

We will take this opportunity to address troubling misconceptions that have arisen, some of which were expressed at the recent conference in Smethwick, Birmingham earlier this month. NSPAUK members are not paid by the Indian Government. Sikh officers and staff are not in collusion with the Indian Government or any foreign power. Sikh officers' staff have not sought to progress their careers by 'targeting' certain Sikh individuals. The promotion process doesn't work that way.

The Sikh Police Association's were not privy to any information leading to the 2018 executive action led by the Counter Terrorism Unit on Sikh homes and/or the incarceration of Jagtar Singh Johal. We can confirm that no NSPAUK member was involved nor had any bearing on decisions taken to expedite such action. It is worth noting that after the so called 'raids' Sikh Police officers proactively reached out to prominent Sikh individuals and organisations offering our services to enable a dialogue. These Sikh organisations chose not to talk and refused the offer. We recognise that this was a missed opportunity for the Sikh community and authorities to address some of the issues and concerns at a much earlier stage.

On the extradition proceedings, no intelligence or information which acted as a catalyst for the events leading up to the extradition was provided by any NSPAUK member. Instead our members have worked tirelessly for the community and have been honest and sincere in their duty and intentions. It's very unfortunate that such good will was not reciprocated.

We accept that we are in uncertain and challenging times, but hope that a period of reflection will enable all right minded individuals to see that a false narrative was utilised to malign Sikhs serving in the UK Police service. Quite rightly, questions need to be asked and we trust that this is done in a constructive and meaningful way. We welcome the search of the truth. We will encourage the community to be curious and continue to ask questions of all those involved and that people be held to account.

We await for the UK Government to examine the Jagtar Singh Johal case with some considered compassion and seek to understand the concerns highlighted around the Indian judicial system.

We appreciate that this statement will be challenged by some members of the community due to their dislike of the police and Sikhs within the service. We understand this, however, we will continue our work and Seva (selfless service) unabated and are always receptive to conversations with members of the community to address questions or concerns. The NSPAUK and local Sikh Police Associations are committed to utilising our position within policing to honestly and truthfully serve our community without fear or favour.

Akshat Sahai.

NSPAUK
National Sikh Police Association UK

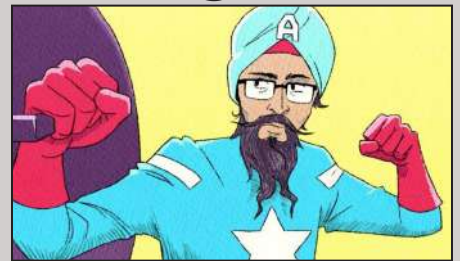
Email: info@nspauk.org
@NSPAUK

ਲੰਡਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਵੈਸਟਮਿਡਲੈਂਡਸ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਯੂਕੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੁਦ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਸਟਾਫ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਉੱਚਤਮ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸੱਚ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਯੂਕੇ ਭਰ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਪੰਥਕ ਸਿੱਖਾਂ, ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਐਨਐਸਪੀਏਯੂਕੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਸ 3 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ। ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਸ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੈਸਟ

ਮਿਡਲੈਂਡਸ 3 ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ। ਐਨਐਸਪੀਏਯੂਕੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਖੰਡਤਾ "ਛਾਪਿਆ" ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਖੁੰਝਿਆ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ, ਐਨਐਸਪੀਏਯੂਕੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਗੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।" ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇਹ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

‘ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ’ ਐਨੀਮੇਟਡ ਲਘੂ ਫਿਲਮ ਰਲੀਜ਼

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:- ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ‘ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ’ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਨੀਮੇਟਡ ਲਘੂ ਫਿਲਮ ਰਲੀਜ਼ ਹੋਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨ ਜੋ ‘ਸਿੱਖ ਟੂਨਜ਼ ਡਾਟ ਕਾਮ’ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਿਆਨ ਵੈਸਟਰਾ ਹਨ ਜੋ ਚੈਪਮੈਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਉੱਪਰ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ 1984 ਤੋਂ 9/11 ਸਮੇਤ ਆਈਆਂ ਹੋਰ ਔਕੜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤਰੀਕੇ ‘ਕਲਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ’ ਰਾਹੀਂ ਲੜਦਾ ਹੈ।

ਐਨੀਮੇਟਡ ਫਿਲਮ ‘ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ’ ਦਾ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਐਫ ਡੀ ਏ ਨੇ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਤੇ ਅੱਤ ਜੋਖਮ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:- ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਉਪਰੰਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਘੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਾਈਜ਼ਰ-ਬਾਇਓਨਟੈਕ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਖੁਰਾਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ‘ਬੁਸਟਰ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ‘ਬੁਸਟਰ ਵੈਕਸੀਨੇਸ਼ਨ’ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਫੂਡ ਐਂਡ ਡਰੱਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਤੇ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੀਸਰੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਲੋੜ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤ ਜੋਖਮ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਰਕਰ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਈ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਵਾਟਰੂਲ (ਕੈਨੇਡਾ)/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਨਸ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 15 ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਇੰਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਾਟਰੂਲ ਉਂਟਾਰੀਓ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਕੰਟੈਸਟ ਫਾਰ ਯੰਗ ਸਾਇੰਟਿਸਟਸ ਲਈ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਯੁਵਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਪੇਨ ਦੇ ਸਲਾਮਾਨਕਾ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ

ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਇਸ ਵਿਗਿਆਨ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਪੈਕੂਲਰ ਨਾਮ ਹੇਠ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ

ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਭੰਨਤੋੜ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:- ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਜ਼ ਸਮਾਨ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕੌਮੋ ਟੀ ਵੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਾਲ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਭੰਨਤੋੜ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਡਰਲ ਵੇਅ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਰਟ ਸ਼ਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਸਮੇਤ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ

ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁੱਜਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂਘਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਆਟਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਭੰਨਤੋੜ ਦਾ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ

ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚਲੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ,

ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਵੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੋਸਟਨ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਉਪਰ ਚਲਾਈ ਗੋਲੀ, ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਦੂਸਰਾ ਜ਼ਖਮੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:- ਹੋਸਟਨ ਵਿਚ ਵਾਰੰਟ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਰਮਾਨ-ਟੈਕਸਾਸ

ਮੈਡੀਕਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਸਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਸਿਲਵੇਸਟਰ ਟਰਨਰ ਨੇ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸ਼ੈਰਿਫ ਐਡ ਗੋਨਜ਼ਾਲਜ਼ ਨੇ ਟਵਿਟਰ ਉਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਾਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਮਲਾਵਰ ਵੀ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਰੈਂਸਰੀ ਸਟੋਰ 'ਚ ਚੱਲੀ ਗੋਲੀ

◉ ਹਮਲਾਵਰ ਸਮੇਤ 2 ਮੌਤਾਂ, 12 ਜ਼ਖਮੀ ◉ 4 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੇਨੇਸੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਲੀਰਵਿਲੇ ਵਿਖੇ ਇਕ ਗਰੈਂਸਰੀ ਸਟੋਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ 12 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਮਲਾਵਰ ਖੁਦ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 4 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਮੌਕੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਕਰੋਗਰ ਗਰੈਂਸਰੀ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਉਪਰੰਤ ਸਟੋਰ ਅੰਦਰ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਮਚ ਗਈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਭੱਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਡੇਲ ਲੇਨ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਜਾ ਕੇ ਫਰੀਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੁਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹੈ, ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘਿਨਾਉਣਾ ਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ 44 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅੰਦਰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਭੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੰਗੇ ਭਾਗੀ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਕ ਡਰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲੀਰਵਿਲੇ ਇਕ ਨੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 51000 ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੈਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਵਾਪਿਸ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਵੱਲੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੱਖਣੀ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੈਤੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਡੈਲ ਰੀਓ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਹੈਤੀ ਭੇਜਣ ਵਾਸਤੇ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਗਰੇਗ ਅਬੋਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਆਏ ਹੈਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੜ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ

ਸੰਕਟ ਕਰਾਰ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ

ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਾਪਸੀ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ 6 ਨੁਕਾਤੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ

ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਡੈਲ ਰੀਓ, ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਹੋਰ ਸੰਘੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 400 ਹੋਰ ਯੂ ਐਸ ਕਸਟਮਜ਼ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਰਖਿਆ ਜਵਾਨ ਤੇ ਅਫਸਰ ਡੈਲ ਰੀਓ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਖੇਤਰ ਉਪਰ ਕਾਰਗਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਤੇ ਜਵਾਨ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਖਤਰਾ

ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਅਮਲੇ ਨੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੁਆਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰਾਂ ਦੀ ਧਾਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਚਾਦਰਾਂ ਲਪੇਟੀਆਂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਸੇਕੂਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪਾਰਕ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗ ਜੋ 21777 ਏਕੜ ਵਿਚ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਚਾਰ ਗਾਰਡਜ਼ਮੈਨ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਅਮਲੇ ਨੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧਾਤ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਲਪੇਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਉਪਰ ਅੱਗ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਕੇ ਐਨ ਪੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਅੱਗ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਜੋਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 600 ਤੋਂ ਵਧ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅੱਗ ਉਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਗ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਸਰਵਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜਗਾ 'ਤੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਉਪਰ ਅੱਗ ਉਪਰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਸੇਕੂਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਅਜੇ ਖੁੱਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ

ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਸੀਰਾ ਨੇਵਾਡਾ ਪਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਢਲਾਨਾਂ ਉਪਰ ਸੇਕੂਆ ਦਰੱਖਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਦਰੱਖਤ 200 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵਧ ਲੰਬੇ ਹਨ ਤੇ 3000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ। ਸੇਕੂਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕਲੇਟਨ ਜੋਰਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਅਮਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਕ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਸੱਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

27 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ : ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਉਣੀ 2021 ਲਈ ਵਾਢੀ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਪਾਰ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਮੰਡੀ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਐਮਐਸਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਗਲਤ ਲਾਗਤ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਲਾਗਤ ਸੀ 2 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਮਐਸਪੀ-ਫਿਕਸਿੰਗ ਫਾਰਮੂਲੇ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਸੀ, 2 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਮਾਰਜਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਖੁਦ ਗਲਤ

ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ 12 ਜਾਂ 32, ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਤਿ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਐਸਕੋਐਮ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਂ

ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸੀ 2+50% ਉੱਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਐਮਐਸਪੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਵੇ।

ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਸ਼ ਆਰ ਬੋਮਈ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸਪਾਂਸਰਡ' ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਬਿਆਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਭਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲੇ ਝੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪੁਲਿਸ ਦਮਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਐਸਕੇਐਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਿਰੋਧ ਪਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 27 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ, 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ, ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆ ਹਾਊਸਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ 27 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਬੰਦ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 65 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਈਰੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਉੱਘੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 100 ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨ ਘੋੜਿਆਂ ਉਪਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ, ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ : ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ:- ਮੈਕਸੀਕੋ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਡੈਲ ਰੀਓ, ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਖਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਉਨਾਂ ਦਾ ਘੋੜਿਆਂ ਉਪਰ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੁੱਖ ਤੇ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭੋਜਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਲਈ ਵਾਪਿਸ ਮੈਕਸੀਕੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਧੱਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਡੀਓ ਇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਜਵਾਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਝਾੜ ਝੰਭ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕਾ ਮੋਟਾ ਸਮਾਨ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਉਪਰ ‘ਦਫਾ ਹੋ ਜਾਓ, ਵਾਪਿਸ ਚਲੇ ਜਾਓ’ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਸ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਜੈਨ ਪਸਾਕੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਪਰ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਡਰਾਉਣੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਸਾਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੇਖੇਗਾ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।' ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਾਸੀਆਂ ਉਪਰ

ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜਵਾਨ ਦੁਬਾਰਾ

**ਡੈਲ ਰੀਓ, ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ
ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਧੱਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ
ਸਰਹੱਦੀ ਸਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨ**

ਅਜਿਹਾ ਧੱਕਾ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਿਸ਼ ਹਨ। ਪਤੀਨਿਧ ਸਦਨ ਦੀ

ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਆਗੂ ਲਹਾਨ ਓਮਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ਲਤੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਮਰੀਕੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਦਨ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈਰੋਨੀਕਾ ਐਸਕੋਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਇਕ ਟਵੀਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਥਿਤੀ ਕਿੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ‘ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।’ ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 10000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਡੈਲ ਰੀਓ ਵਿਚ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਹੈਤੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਝੁਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ

29 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ 2 ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ

ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਸੀ.ਬੀ. ਆਈ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 1992 ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (20) ਵਾਸੀ ਫੇਰੂਮਾਨ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 364 ਵਿਚ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁ. ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਵਿਚ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੇ 1 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁ. ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ 1 ਸਾਲ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਥਾਣਾ ਬਿਆਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵਈ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੇ ਵਕੀਲ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਧਰ ਮੁੜਕ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਬੰਧੀ ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਥਾਣਾ ਬਿਆਸ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਵਿਚ ਹੈ, ਦੇ ਕੋਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਲੰਧਰ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਥਾਣਾ ਬਿਆਸ ਲੈ ਆਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ

ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਥਾਣੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗਿਓ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸਬੀਆਂ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ 1997 ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ.ਬੀ. ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2000 ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਹੋਏ ਸਨ। 17 ਸਾਲ ਇਹ ਕੇਸ ਉਪਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਸਟੇਅਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ 29 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਸ.ਫਾ 30 'ਤੇ

**ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਫਤਿਹਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰਾਂਥੀ ਜ਼ਖਮੀ**

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ
ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਰੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਰਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ
ਡਰਾਈਵਰ ਸਮੇਤ ਤਰਨਤਾਰਨ

ਡਰਾਈਵਰ ਸਮੇਤ ਤਰਨਤਾਰਨ

ਨੌੜੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਟਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਗੱਡੀ ਨੇ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਫੇਟ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਗੱਡੀ ਇਕ ਖੜੇ ਟਿੱਪਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲਟ ਗਈ। ਗੱਡੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਤੋੜ ਕੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਹਾਣਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਗੁਰਭੋਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ ਵੀ ਹਨ।

ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਾ

○ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਵਜੋਂ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ○ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਝੂਠੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਸ਼ੇੜੀ ਜਾਂ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ○ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗੀ ਪੇਸ਼

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਅਦ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪਾਗਲ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਦੱਸ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਲਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਨਾਰਕੋ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਬਰੇਨ ਮੈਪਿੰਗ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਣਗਹਿਲੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਬੇਅਦਬੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਹਿਰਾਂ ਦੀ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ

ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਜਦੋਂ-ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਥੱਲੇ ਉਤਰਨ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਟਾਵਰ ਤੋਂ ਹੇਠ ਉਤਰੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਸ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਰਕੋ ਟੈਸਟ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਹੋਰ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਡੀਐੱਸਪੀ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਾਵਰ ਤੋਂ ਹੇਠ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਗੀਕੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਰੂਪਨਗਰ ਵੱਲੋਂ ਭਲਕੇ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਇਕ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਟੁੱਟਿਆ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਗੁਰਮਤੀ ਨਾ ਜਾਨਣ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਬੈਕਡੋਰ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀਐੱਸਜੀਐੱਮਸੀ ਚੋਣ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਕਡੋਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਡੀਐੱਸਜੀਐੱਮਸੀ ਚੋਣ 'ਚ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਿੱਲੀ (ਸਰਨਾ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਡੀਐੱਸਜੀਐੱਮਸੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਦੇਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਫੇਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਯਮ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਦੇਣ ਲਈ 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ 'ਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਲਿਖੀ, ਪਰ ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਗਲਤ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਸਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ 1358 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। 46 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ 27 ਸ਼ਬਦ ਗਲਤ ਸਨ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਡੀਐੱਸਜੀਐੱਮਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਘਟੀਆ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਥਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਤੇ ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੁੰਦਾ।

ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤਾਤਰਿਕ ਪਿਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਕਰਤੂਤ

ਪਾਤੜਾਂ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਪਿੰਡ ਸੁਤਰਾਣਾ ਦੇ ਡੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਪਾਤੜਾਂ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਸੁਤਰਾਣਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੈਖਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਤਰਿਕ ਬੁਲਾ ਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਢਲੀ ਪੜਤਾਲ ਮਗਰੋਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਤਾਤਰਿਕ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਬ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਉ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੌਮੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਐਲਾਨੇ ਭਗੌੜੇ

ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਏ ਅਦਾਲਤ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੱਤਰੇ ਪਾੜ ਕੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਰਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੋਸਟਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤਰਜਨੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਜ ਧੁਰੀ, ਸੰਦੀਪ ਬਰੇਟਾ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰੂਪ ਚੋਰੀ ਕਰਨ, ਪੱਤਰੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਰਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੋਸਟਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਨੂੰ ਭਗੌੜੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚੀ 11 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 174-ਏ (ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਲਣਾ) ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਤਿੰਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ। ਥਾਣਾ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਇਕਬਾਲ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗੌੜੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਡੇਰੇ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਚਾਣਕਿਆਪੁਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਐੱਸ.ਡੀ.ਐੱਮ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕਿਹਾ, 'ਐੱਸ.ਡੀ.ਐੱਮ. ਚਾਣਕਿਆਪੁਰੀ ਵਲੋਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵਿਰੋਧ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਚਾਣਕਿਆਪੁਰੀ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚਾਣਕਿਆਪੁਰੀ ਦੇ ਸਬ-

ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਐੱਸ.ਡੀ.ਐੱਮ.) ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੇ ਡੀ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ. ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਗਤ/ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।' ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਸੰਕਰਮਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਚੰਨੀ ਬਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 16ਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਓ.ਪੀ. ਸੋਨੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

❖ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੇ ❖ ਰਾਹੁਲ, ਰਾਵਤ, ਸਿੱਧੂ, ਜਾਖੜ ਤੇ
ਭੱਠਲ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਗੂ ਸੌਂਹ ਚੁਕੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਾਜ਼ਰ, ਕੈਪਟਨ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 16ਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਨੇ ਵੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਚਿਹਰਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਹਿੰਦਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸੀ, ਪਰ ਆਖ਼ਰੀ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗਾ ਓ.ਪੀ. ਸੋਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੈਪਟਨ ਖੇਮੋ ਦੇ ਮਨੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਪਰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਸਾਥੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ, ਹਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਅਜੈ ਮਾਕਨ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਨੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਰਾਣਾ ਕੇ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਅਰੁਣਾ ਚੌਧਰੀ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਸੁਖਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਵਿਜੈ ਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ, ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਧਰਮਸ਼ੇਖਰ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਮੁਫਤ ਰੇਤਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗਰੀਬ-ਪੱਖੀ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 2 ਅਕਤੂਬਰ, 2021 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਮਕਾਨ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਤੁਰੰਤ 32,000 ਘਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਯੂਨਿਟ 200 ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 300 ਯੂਨਿਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਬਿਜਲੀ) ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ

ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਲੋਂ ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਰਾਂ ਤੋਂ

ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਗਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ

ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੁਰੰਤ ਨਵਾਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੈਂ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ : ਚੰਨੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਿਹਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ ਆ ਕੇ ਮਿਲੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਰੇਤ, ਨਸ਼ਾ ਮਾਫ਼ੀਆ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਉਣ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ ਡੁੱਬਿਆ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗੀ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਇਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬੇਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਭ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ, ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਦਰੁਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ 18 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗ਼ੱਤ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਸਾਰੇ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੱਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਬਕਾਇਆ ਜਲਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਰਮ ਅਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਖ਼ੇੜਾ ਨਹੀਂ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਬਹਾਲ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੋਦੀ ਵਲੋਂ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਕੌਮੀ ਮਹਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਤਾਇਆ ਇਤਰਾਜ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੌਮੀ ਮਹਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਰੇਖਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 'ਮੀ-ਟੂ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰੇਖਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਝੱਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਹਿਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਭਵਿੱਖਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਲਈ ਨਵਾਂ ਅਹੁਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਤਰਸਦੇਹ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਕੱਚੇ, ਆਰਜ਼ੀ ਤੇ ਠੇਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸੇ ਲਈ ਲਟਕਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਗ 3 ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੋਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 25 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੰਡ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਸ. ਚੰਨੀ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਅੰਬਾਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਡ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 18 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਅਮਲ ਹੋਣ ਲਿਆਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਗਾੜੀ, ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਉਲਝਣਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ. ਚੰਨੀ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੇਤ ਬਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਧੰਦਾ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਖੁੰਭਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਢਿੱਡ 'ਤੇ ਜੋ ਲੱਤ ਵੱਜੇਗੀ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ

ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਰਵਾਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਜੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆਗੂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸ. ਚੰਨੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਨਗੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੜਾਈ ਅਜੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਮੌਜ਼ਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰੇਗੀ।

ਚੰਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਹੈਸੀਅਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਲੀ ਵਿਹਾਰ ਨੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ।

ਚੰਨੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ

◉ ਬਸਪਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਉਪਰ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ◉ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਇਆਵਤੀ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦਾ ਦਲਿਤ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾਉਣ'

◉ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 74 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਚੰਨੀ

ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

99142-58142

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਬਸਪਾ ਬਹੁਜਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਤਾਬਜ਼ਤੋਤ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੋਣਵੀਂ ਹਥਕੰਡਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਬਸਪਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਬਸਪਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਚੰਨੀ

ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਚਿੰਤਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਕੰਡੇ ਦੇ ਬਹਿਕਾਵੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ 'ਸਿਆਸੀ ਮੋਹਰਾ' ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਧਮਾਕੇ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਿਆਨਾਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਈ ਟਵੀਟ ਕਰਨੇ ਪਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ 'ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿਤ' ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਗਿਣਵਾਏ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਚੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਦਲਿਤ ਹੋਣਾ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ।' ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਚੰਨੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕੁਝ ਹੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਦਮ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਦੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਭਾਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਰ, ਚੰਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 'ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ' 'ਚੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ' ਹੋਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਐੱਸਸੀ ਦਲਿਤ ਆਬਾਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਕਰੀਬ 33 ਫੀਸਦ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ, ਹਿਮਾਚਲ, ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਦਲ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਲਿਤ ਮੂਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੰਨੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੇਤਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ ਕਰੇ। ਦਲਿਤ ਆਧਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਸੱਤਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਅਜਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਨੇ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ ਸਾਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਸਪਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭੀਮ ਆਰਮੀ ਦੇ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਈ ਕਮਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ

ਦਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਵਿੱਚ ਆਂਤਰਿਕ ਗੁਟਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਫਿਲਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੰਨੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਥੋੜੀ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਦਲਿਤ ਜਿਹੜੇ ਵਜੋਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਰਾਫ ਉੱਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਜਿਵੇਂ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮੀਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਰਾਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਪਰ ਹਲਚਲ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਨੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਗਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਸਿੱਧੂ ਬੇਹੱਦ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹਨ।' ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ 'ਸੀਐੱਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।'

ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਅੱਜ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੈਰ-ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।' ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਭਾਜਪਾ ਆਈਟੀ ਸੈੱਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਇੰਚਾਰਜ ਅਮਿਤ ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਇਆ। ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਮੋਹਰੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਾਈਟ ਵਾਚਮੈਨ ਵਾਂਗ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਡਾਦਾਰ ਸਿੱਧੂ ਸੱਤਾ ਨਾ ਸਾਂਭ ਲੈਣ।'

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਰਿਹਾ ਢਿੱਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਰਣਦੀਪ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਲਈ ਬਸਪਾ ਦੀ ਮੁਖੀ ਮਾਇਆਵਤੀ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ।

ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਹੁਣ ਚੰਨੀ ਜੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ? ਭਾਜਪਾ, ਆਪ, ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਕਿਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?'

ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਇਆਵਤੀ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦਾ ਦਲਿਤ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾਉਣ।'

CAPITAL SERVICES

ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਥਾਂ

- ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ
- ਇੰਡੀਅਨ ਵੀਜ਼ਾ, OCI
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼
- ਸਿਟੀਜਨ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
- ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਭਰਾਵਿਗ ਲਾਇਸੰਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ

- * ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ/ਸਟੋਰੇਜ
- * ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ : ਕਾਰ, ਘਰ ਤੇ ਬਿਜਨਸ
- * ਲਾਈਵ ਸਕੇਨ/ਫਿਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ
- * ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ, ਮੇਲ ਬੈਕਸ, ਫੈਕਸ, ਕਾਪੀ,
- * ਬਿਜਨਸ ਕਾਰਡ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

Call, Banga (916) 427-4321, Fax (916) 258-0441
Email : sacramento99@yahoo.co. website: capitalservices.us

ALL STATE INSURANCE

ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਡੀ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

AUTO HOME LIFE HEALTH BUSINESS

Avninder Singh
Insurance Specialist, CA --LIC: #0822501
Phone : (510) 441-7490
(877) 441-7490
FAX : (510) 441-2537
ADDRESS : 30042 MISSION BLVD
SUITE #221, HAYWARD, CA 94544

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਚੰਨੀ ਸਿਰ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਤਾਜ

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ

ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਦਲਿਤ ਸਿੱਖ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ, ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਕੱਦ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਛਾਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਣਗੇ। ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਸਖਤ ਆਲੋਚਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਪਟਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਕਰਕੇ, ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਵਰਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਚੰਨੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਨੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪੱਤਾ ਖੋਡਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹੀ ਸਨ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡੀਮੀ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਹੁਣ ਚੰਨੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਚੰਨੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਿੱਥੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ

ਪੁੱਹਦੇ ਪਰ ਵੀ ਕੁਤਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਕਾਲੀ ਬਸਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਲਿਤ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਸਾਰੇ ਬਿਆਨਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਦੀ ਫੂਕ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਣ 'ਚ ਕੁੱਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਉੱਚੇ ਟੀਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਲਕੇ ਅਗਲੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਡਿਲਵਰ ਕਰਨਗੇ ?

ਲੱਗਦੇ ਹੱਥ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਬੋਲਿਆ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਲੇ ਹੋਏ ਮਾਨਸਿਕ ਤਵਾਜ਼ਨ ਵੱਲ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ, ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਸੱਦਣ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋਣਾ ਤਸਲੀਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਰੱਸੀ ਜਲ ਗਈ ਪਰ ਵੱਟ ਨਾ ਗਿਆ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਲਾ ਸੱਚ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਪਰੇ ਕਰਕੇ ਤੇ ਚੰਨੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਕੇ ਦਰਅਸਲ ਸਿੱਧੂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਸਤੇ

ਇਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਂਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਘਟਨਾ ਚੱਕਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ, ਪਲ ਪਲ ਫੈਸਲੇ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਵਾਸਤੇ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ ਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਡਾਈਨਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਤਖਤ ਤੇ ਤਖਤਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਜਗਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮਸਲਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਕੇ ਤਖਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਖਤ ਤੋਂ ਤਖਤ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਨਰਮ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਕਠਿਨਾਈ ਪੂਰਬਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਡੀਮੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵਿਚਰਨਾ ਪਵੇ। ਦਰਅਸਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ 2017 ਵੇਲੇ ਕੀਤੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਪੂਰਤੀ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦਨ ਦਨਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਣ ਪਲ ਪਲ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਤਾਜ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣਾ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮੋਹਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਉੱਖਲੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵੱਲੋਂ ਖੋਡਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਮਾਸਟਰ ਸਟਰੋਕ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ ਤਾਂ ਅਜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ - ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ

ਕੇਹਰ ਸ਼ਰੀਫ਼

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਵਲਗਣ' 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਦੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਦੋ ਦਿਨ ਤੋਂ ਭੈਂਗੀ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਟੀਰੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਚੰਨੀ ਨਾਲ ਘਟੀਆ ਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤ ਜੋੜ ਕੇ ਗਿਣਤਾ ਭਰੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ।' ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਭਰੇ ਹੋਏ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕੇ, ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਅਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਲੜ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਸੋਚਣ-ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਹੁਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਵਰਣ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਦੱਕਿਆਨੂਸੀ ਸੋਚ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਦੋਂ ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਵਸਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ' ਪ੍ਰਚਾਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਗਰੀਬ ਘਰ ਜੰਮ ਕੇ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ, ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋਣਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਸ੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਪਿਛਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਸੂਝਵਾਨ ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਉਹ ਪੀ ਐਚ ਡੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੋਰਾਨ ਹਨ ਤੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖੋਂ ਤਾਂ

ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ? ਕੀ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੇ ਕਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਵਰਣਵੰਡ ਵਾਲੀ 'ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ' 'ਤੇ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਤਮਘਾਤੀ ਰਾਹ/ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਹੈ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਕਾਂਜੀ ਘੋਲਣ ਵਰਗੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁੱਧ, ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਕਾਲਰ/ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿਣ-ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰ/ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਲੋਕ ਚਾਨਣ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਸਕਣ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੱਲੋਮੱਲੀ 'ਪੰਥ ਦੀ ਪਾਰਟੀ' ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ 'ਦਲਿਤ' (ਕਿਰਤੀ ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ), ਡਿਪਟੀ ਸੀ ਐਮ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਭਲਾਂ ਆਪ ਇਹੋ ਕੌਣ ਹਨ ਜੋ ਜਗਤ ਪਾਲ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਹੀਣੇ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਧੰਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਸੁਣੋ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਜੋ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਜਾਇਆ ॥ ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਹੇ ਨਹੀ ਆਇਆ ॥ ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ, (ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ) ਉਹ ਕਿਵੇਂ 'ਉੱਚੇ' ਹਨ, ਕਿਹੜੇ ਰਾਹੋਂ ਆਏ ਹਨ? ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਬਰ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ/ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੋਲਣਾ, ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੋਤਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨੀਚਾਂ ਅੰਦਰ ਨੀਚ ਜਾਤ ਨੀਚੀ ਹੂੰ ਅਤਿ ਨੀਚ, ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਾਥ ਵੱਡਿਆਂ ਸਿਉ ਕਿਆ ਰੀਸ' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੌਣ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਬਾਬੇ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਤਿਕਤਮਬਾਜ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਾਹਦੀ ਖਾਤਰ? ਇਸ ਤਰਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲਾ ਲਵੋਗੇ, ਪਰ ਬਾਬੇ ਨਾਲੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਈ 'ਸਿਆਸਤਦਾਨ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਗਰੀਬ-ਗੁਰਬੇ ਦੇ ਆਗੂ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਧੰਦਾ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਧਨ ਭਰਪੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਣ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਢਾਦ ਖਾਤਰ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਲਝੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ, ਨਫਰਤਾਂ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜੰਮ ਜੰਮ ਸਿਆਸਤਾਂ ਕਰੋ, ਪਰ ਭੁੱਲੋ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅੰਗ ਹੋ। ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਬੈਠ, ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਸੋਚ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਭਲੇਪੁਰਸ਼ ਵੱਲ ਝੂਠੀ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਵਲ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰ ਲਿਉ, ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਕਿਹਾ ਆਪਣੇ ਚੇਤੇ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਭੁਲਾਇਉ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ :-

ਫਰੀਦਾ, ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨਾ ਲੇਖ ॥

ਆਪਨੜੈ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ ਸਿਰੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ॥

Homeopathicvibes

We treat Acute and chronic diseases like Asthma, Allergies, Mood swings, Migraine, Anxiety, Depression, Insomnia, Bed wetting, Acne, Diabetes, Arthritis, PMS, Acidity, Indigestion, Hot flashes, Blood Pressure, Kidney stones, Neuralgic pains, Skin disorders, especially non specific headaches and many more....

Now we have two locations :

940, E. El Camino Real, Sunnyvale, CA 94087

Office : (408) 737-7100 Fax: (408) 737-7102

39039 Paseo Padre Pkwy Suite

#209 (upstairs) Fremont CA 94538

www.homeopathicvibes.com

We sell and ship homeopathic remedies through out North America.

ਸਮੂਹ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ

Harminder Singh Gill D.H.M.S.;B.C.I.H

(Ex Homeopathic Medical officer Punjab Govt.)

ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਐਲਾਨਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਰੀ
9815802070

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਅੱਗੇ ਰੱਖਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਕੋਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ, ਹੇਠਲੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕੀ ਰਾਏ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਚੋਣ ਨਾਅਰੇ, ਚੋਣ ਯੁਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਕੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਵੇਖੋ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਐੱਸ ਸੀ ਵਰਗ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਚਾਹਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਢੁਕ ਰਿਹਾ।

ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ, ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ, ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਬਹੁ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਖੀ ਨੀਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਦਾ ਮੁਖੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗਮੰਚ ਤੋਂ ਆਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ

ਹਾਈ ਕਮਾਂਡਾਂ ਉੱਪਰੋਂ ਨਿਰਣੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੀਅਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਇਲਾਕਾਈ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਕੇ ਬਾਕੀ ਕੁਨਬੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਤੋਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਜੋ ਉੱਪਰਲਾ ਮਾਲਕ ਕਹੇ, ਉਹ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ, ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।

ਨੇਤਾਗਿਰੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਕੂਮਤ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਇਹੋ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਤਕ ਸਿਮਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ 17 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਮ-ਖਮ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ (ਐੱਨ ਡੀ ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ।

ਕੁਲ ਮਿਲਾਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਦਖਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਅਜੰਡਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਸਰਬਾਨੰਦ ਸੋਨੇਵਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਬਿਸਵਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਯੈਦੀਅਰੱਪਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬਸਵਰਾਜ ਬੋਮਈ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲਕੇ ਭੁਮੇਂਦਰ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਛੱਡਣ ਲੱਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬਗ਼ਾਵਤ ਹੋਈ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਉੱਥੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਇੱਕ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰੋਹਬ ਦਾਬ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਉੱਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਭਾਜਪਾ ਕਦੇ ਬਸਪਾ (ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ) ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇੱਕੋ ਹੈ - ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਜੰਡਾ ਤੇਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਨੰਦਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲਿਆ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਉਸਦੇ ਇਸ ਅਜੰਡੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਦ ਵੀ ਕੁਰਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਈ, ਉਸ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਣੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਂ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਮਹਿੰਗੀ ਪੈਂਦੀ ਦਿਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਾਂਝ ਤੋੜ ਲਈ ਤੇ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲਈ। ਮੰਤਵ ਇੱਕੋ ਹੈ - ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਤੇਰਾਂ ਨੁਕਤੀ ਰਿਆਇਤੀ ਅਜੰਡਾ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਛਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਸਨ, ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ, ਕੰਵਰ ਸੰਧੂ, ਐੱਮਪੀ ਧਰਮਵੀਰ ਗਾਂਧੀ ਪਟਿਆਲਾ ਆਦਿ ਨੂੰ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੋਸ਼ੀ ਅਜੰਡੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੁਗਲਕੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਿੱਟਾ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਿਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ' ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ-ਵੱਧਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਡੋਰੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਜ਼ਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਉੱਤੇ ਵੀ

ਰੱਖੀ ਗਈ। ਦੁਬਈ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਹੋਟਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਡਾ. ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਉਬਰਾਏ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲਾਕਾਈ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਕੁਰਸੀ ਹਥਿਆਈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਿਆਂ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀਆਂ ਅਤੇ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਸੌਂਪੀ ਰੱਖੀਆਂ। ਇਹੋ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣੀਆਂ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ., ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ., ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ, ਅਸਾਮ ਦੀ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕਦਲ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਦਿ ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ, ਪਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅਬਦੁਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪਾਸਵਾਨ, ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ, ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀਤੀ।

ਤਾਕਤ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀ ਇਸੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਨੇ ਸ਼ਖਸੀ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ ਦਿੱਤੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ 2004 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2019 ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ। ਜਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਪਣਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨ, ਉਹ ਨੇਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਵਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ, ਇਹੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਭਲੇ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚਰਨਜੀਤ ਭੁੱਲਰ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੰਜ ਵਰਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਦੂਸਰੀ ਪਾਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਫੇਲ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਵਰਾ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਸਨ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਮਨਾਂ 'ਚੋਂ ਆਪਣੀ ਪੈਂਠ ਗੁਆ ਬੈਠੇ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਣੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਨਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਪਹਿਲੀ ਪਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਤਕੀ ਬਾਦਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਸਤਾਨਾ ਰਵੱਈਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਝਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਰੁਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ 'ਚ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਪਟਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਦੂਜੀ ਪਾਰੀ 'ਚ ਦਿਖਾ ਨਾ ਸਕੇ ਕਪਤਾਨੀ

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ, ਉਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਿਸਵਾਂ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਨਿਕਲਣਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ 'ਤੇ ਲੋੜੇਂ ਵੱਧ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਭੱਲ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੀਫ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੇਠੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਦਾ ਮਨ ਉਦੋਂ ਖੱਟਾ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ 18 ਨੁਕਾਤੀ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਦਲਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਖਿੱਚੋ-ਖਿਚੜੀ ਹਨ।

ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਤੇ ਬਰਗਾੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਬਿਜਲੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਫੀਏ ਨੂੰ ਖੁੱਲੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰਨਾ, ਇਹ ਉਹ ਸਭ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਮਾਨ

ਦੇ ਕੇ ਪਛਤਾਉਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਪੱਖੀ ਕਈ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸਭ ਨੂੰ ਰੜਕਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ। ਸੂਤਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਅੰਦਰੋਂ ਸੁਰ ਮਿਲਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਜਪਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੱਬਵੀਂ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਖ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਠੰਢੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਤਕੀ ਦੀ ਪਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਸਿਰਫ 100 ਦਿਨ ਬਚੇ ਹਨ...

ਹਾਈਕਮਾਨ ਤਰਫੋਂ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 100 ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਦਸੰਬਰ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ 18 ਨੁਕਾਤੀ ਏਜੰਡਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਤੇ ਬਰਗਾੜੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦਾ

ਮਾਮਲਾ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮਾਫੀਆ, ਬਿਜਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਧੜੱਲੇ ਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਈ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਐੱਜ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਹਰਚਰਨ ਬੈਂਸ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੱਬਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਕਾਲੀਆ ਆ ਗਿਆ' ਭਾਵ ਗੋਰ ਤਾਂ ਉਹੀ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਚੜਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ...

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਪਰਛਾਵਾਂ ਬਣ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਵੀ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਜ਼ੀਰ ਤਾਂ ਐੱਜ ਦਿਨ ਚੜਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਾ ਸੱਦ ਲਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਹੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਵਜ਼ੀਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਆਖਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕਾਂਗੜ ਦੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਪਟਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਕਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ, ਜਾਣੇ ਪੀਕੇ ਦੀ ਸਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀ ਸੀ ?

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਢਿਲ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਲੈ ਡੁੱਬੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੋਸ ਵੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਨੇ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਦਾ ਰੂਪ ਉਦੋਂ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਬਦੀ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਆਲੋਚਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਰੋਹ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਹ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਜੋ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਠੀਕ ਸੀ।

ਕਈ ਵਾਅਦੇ ਅਜੇ ਅਧੂਰੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ, ਹਰ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣਾ।

ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬਾਪੀ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਆਗੂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕੀਂ ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ, ਇਹ ਕੰਮ ਸੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਖੋਹਣ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਕੁਝ ਸਮਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਹੇ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਹੈ। ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮਿਜਾਜ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰ ਕੇ ਪੀਕੇ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਦੀ ਹੋਈ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਚ ਅਗਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਚਿਹਰਾ ਰਹਿੰਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੈਪਟਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ

ਦੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ 'ਚ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਕ ਸਰਵੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਵੱਡੇ ਵਰਗ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਲੈ ਡੁੱਬਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਵੇ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਸ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮੰਥਨ

ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਕਰ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਵਿਦਾਈ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੀਕੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਸਰਵੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਪਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪਿੱਛ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇ ?

ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਲਗਾਮ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਪ ਦਾ ਯੁੱਗ ਦੇਖ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਕਰਜ਼ਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਜੇ ਖੇਡ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਖੇਡੀ ਉਸ ਵਿਚ ਗਰਕ ਹੋ ਗਈ। ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉਪਰ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਸ਼ ਪਧਰ ਉਪਰ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੇਜਰੀ ਮਾਡਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰੇਗਾ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਿਆਲਟੀ ਦੇਵੋ, ਪਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਿਰ ਫੇਰ ਗਿਆ। ਇਹ ਛੇ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸੋਚ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੇ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਕਠਪੁਤਲੀ ਵਾਂਗ ਨਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲੁਟ ਇਥੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਠਪੁਤਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਠੁਕ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਜੂਦ ਘੜਿਆ, ਬਾਦਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਇਆ। ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਕੱਦ ਕਾਠ ਦਾ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਕੱਦ ਕਾਠ ਦਾ ਨਵਾਂ ਲੀਡਰ ਉਭਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਘਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀਆ ਸਟੇਟ ਨਹੀਂ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੋਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਨਿਭਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਰੋਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਉਸਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਣੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿਤਾ, ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਉਹ ਨਿਭਾਉਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰੋਲ ਰਿਜਨਲ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਖੁਦ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੋਲ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਸਦਾ ਸੰਕਟ ਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਹ ਬਾਦਲਾਂ ਤੋਂ ਵਖਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਡੁੱਬਿਆ। ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਯੁਗ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਾਈਕਾਟ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੂਚੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਬੋਰਡ ਕਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੁਧ ਉਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੇਜ ਬਣ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਸਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਪਾਸਾ ਵਟ ਲਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਰਟੀ ਉਭਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਾਲੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਲੁ ਹੋਆ ਬੰਧਨ ਛੁਟੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਹੋਤ ਉਪਾਇ।'

ਉਸ ਮੁਕਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਚੁਣਾਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ 16ਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਨੇ 18 ਸੂਤਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਮਾਫ਼ੀ ਤਕ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਮੂਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਬੂਝਿਆ। ਕਾਲੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਡੁੱਬੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਮਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਿੱਲ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰ

ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੋਈ ਥਾਣੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁਝ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਰੇਟ ਘਟਾਏਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ 18 ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੱਦਵਾਰ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 17ਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਤੇ ਓਪੀ ਸੋਨੀ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਸੀਐੱਮ ਵਜੋਂ ਹਲਫ਼ ਲਿਆ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਹਲਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੀਐੱਮ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਛੋਟਾ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਛੋਟੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖ਼ਾਨਾਜੰਗੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰਦਰਦੀ ਫਿਲਹਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਚਿਹਰਾ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਖੜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇਵਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਸਰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਫਾਈ ਦੇਣੀ ਪਈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦਿਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਪਟਨ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਪਿਛੜ ਗਏ ਜਾਖੜ ਦੇ ਤੇਵਰਾਂ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸੁਨੇਹਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਗਜ ਇੰਨੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਮੀਡੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੇਵਾਲਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਧੂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਦਾਈ ਦੀ ਰਾਹ ਕੱਢੀ ਗਈ ਉਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੈਪਟਨ

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਸ਼ੇਰ ਵਜੋਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਇਹੀ ਵਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਫ਼ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਕਮਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ। ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਆਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਅਸ਼ੋਕਾ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਰਾਹ ਫੜੀ ਤਾਂ ਚੋਣ ਨੇੜੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਧੜੇ ਨੇ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲੇ ਹਨ। ਚੰਨੀ ਜੇਕਰ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1997 ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲਣਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਲਿਤ ਪੱਤਾ ਖੇਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ - ਤਕਸੀਮ ਦਰ ਤਕਸੀਮ, ਦਰ ਤਕਸੀਮ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਾਬਕਾ) ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਓ.ਪੀ. ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਉੱਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੇ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਟੋ-ਧਾੜ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੰਭਾਵਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਜਾਤੀਗਤ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਵਿਚ ਤੋਲਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਨਵੇਂ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਲੱਛਣ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਅਖੌਤੀ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਬੇਈਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਬਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖ਼ੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੁਕੜੀ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਰੀਬਨ 31 ਫੀਸਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਤ ਥਾਂ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਨਿਆਂਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਸਹੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤੀ-ਉਪਮਹਾਂਦੀਪ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੈਲਥ ਡਿਸਪੈਰਿਟੀ (ਦੌਲਤ ਦੀ ਕਾਣੀ ਵੰਡ) ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਸਰੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੋਰਸ-ਕੁਰੇਕਸ਼ਨ (ਸੁਧਾਰ) ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਤ ਪਛਾਣਾਂ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਰਾਤਲ ਤੋਂ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚਲੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਮੀਆਂ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਖੋਟਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਅਜੋਕਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਗੰਧਲੇ ਮਨ ਦੀ ਉਪਜ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਛਾਣਾਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੱਸ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਡੋਰਾਵਾਦ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਸਾਰ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਡੋਰੇ ਅਖੌਤੀ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਡੋਰੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਕੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਮਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਥਾਹ ਜਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਦਖਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਧਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਆਪ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਬਜ ਹੋਣ ਪਿੱਛੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਬੇਈਮਾਨੀ ਭਰੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਖੇਤੀ ਦੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਾਰਨ ਅਖੌਤੀ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਹਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਨਵਰਤੀ-ਧਿਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰੰਗਤ ਦੇਣਾ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ, ਵਰਗਾਂ, ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਸੀਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ

ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਬੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾਅਰਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਤੇ ਨਸਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਸੱਜਰੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਕਿੰਨਾ ਹੱਕ ਬਜਾਨਬ ਹੈ। 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕੇਵਲ ਨੀਤੀਘਾਤਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

‘ਦਿਹਾਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਧਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ’ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇ (ਐਨਐੱਸਐੱਸ) ਦੇ 77ਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਐਸਤਨ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਰ ਚੜਿਆ ਕਰਜ਼ਾ 47000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 74000 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਇਸ ਦਾ ਗੁੱਝਾ ਰੁਝਾਨ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਬਤਨ ਬਿਹਤਰ ਹਾਲਤ ਵਾਲਾ ਤਬਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੱਛਣ ਹੈ, ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਇਸੇ ਸਰਵੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮਾਸਿਕ 6442 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 10218 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਔਸਤਨ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਔਸਤਨ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਦਸ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰੀਬ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਾਸਿਕ ਹੈ (ਜੋ ਚੌਥਾ ਦਰਜਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਣਦੀ ਹੈ)। ਇਕ ਤੋਂ ਢਾਈ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਔਸਤਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ ਮਸਾਂ 8571 ਰੁਪਏ ਮਾਸਿਕ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਰ ਜੀਅ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਰਵੇ ‘ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪਰਿਵਾਰ’ ਦੀ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਘੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਹਾਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਜਿਹਾ

ਪਰਿਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਧੀ ਲਾਗਲੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਖੇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਆਮਦਨੀਆਂ ਜੁੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਮਹਿਜ਼ 3798 ਰੁਪਏ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਤੋਂ 1582 ਰੁਪਏ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ 641 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 40 63 ਰੁਪਏ ਉਜਰਤ ਜਾਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰਨੀਂ ਥਾਈਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਅੰਕੜਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੇ ਹੋਏ ਲਾਗਤ ਖਰਚੇ ਘਟਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਗਿਣ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫ਼ਸਲ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਰ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਓ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਔਸਤਨ ਆਮਦਨ ਘਟ ਕੇ 30 58 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਮਹਿਜ਼ 441 ਰੁਪਏ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਔਸਤਨ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ 8337 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਚੌਥੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਗਲਤ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ। 2013 ਤੋਂ 20 19 ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਨਾਮੂਜ਼ਬ ਆਮਦਨ ਵਿਚ 59 ਫ਼ੀਸਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ (2012 ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਸਾਲ ਮਿੱਥ ਕੇ ਜੂਨ 2019 ਵਿਚ ਦੇਹਾਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖਪਤਕਾਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੇ

ਹਿਸਾਬ) ਨਾਲ ਜੋੜੋਗੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ਼ 22 ਫ਼ੀਸਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ਸਲੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦਰਅਸਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। 2013 ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ 3081 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ 2012 ਦੀ 2770 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਧਾਰ ਸਾਲ ਉਹੀ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ (3798 ਰੁਪਏ) 2645 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਿਚ 5 ਫ਼ੀਸਦ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਵੇ ਦੀ ਸਹੀ ਸੁਰਖੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ: ‘ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸ਼ਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਿਘਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ’।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕਵਰ ਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਰਵੇ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ ਵਾਂਗ ਵਾਚੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਕਰਦਗੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਵਿਚ 35 ਫ਼ੀਸਦ ਵਾਧੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਢੁਕਦੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਵੇਂ ਵਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਢੰਡਰਾ ਪਿੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਹਨੇਰੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਤੇ ਨਸਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਡਲ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਠੱਲ ਕਿਵੇਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਖੇਤੀ ਜੋਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਇਕ ਵਾਰ ਬਿਨ ਮੰਗੇ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਾਅ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹੀ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਗਲੀ

ਜਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਕੱਲ ਆਪਣੇ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬੇਫ਼ਿਕਰ ਅਤੇ ਬੇਖ਼ੋਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਡਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ, ਬਿਨਾਂ ਹਾਰਨ ਦਿੱਤਿਆਂ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

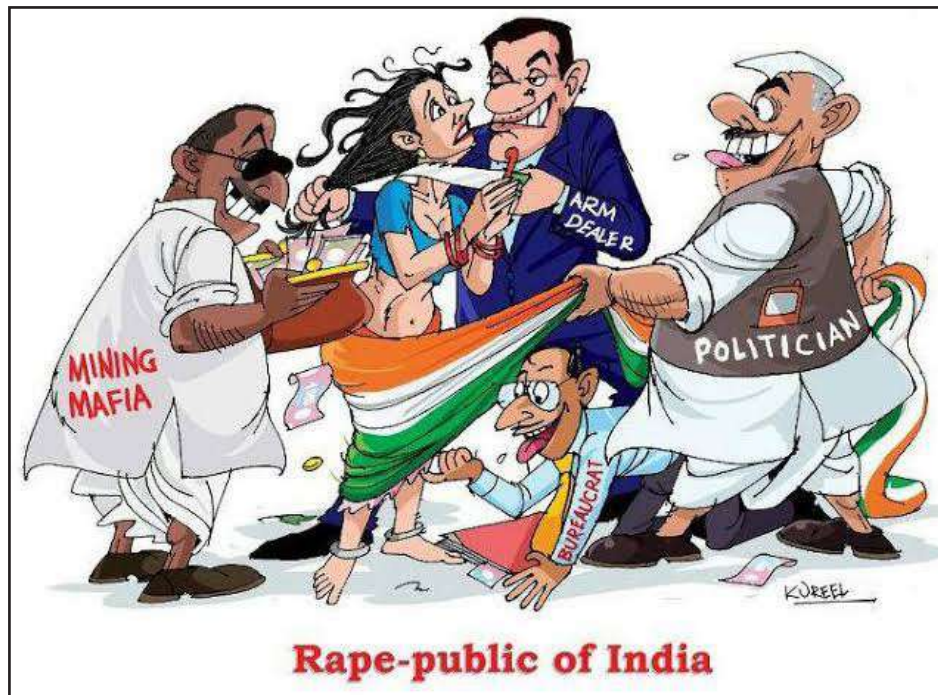
ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਰੋਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਹੁਣ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਚੌਰਾਹਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਸੌਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਤ ਦੀ ਸ਼ਰਦੀ, ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਅੱਤ ਦੇ ਮੀਂਹਾਂ ਝੱਖੜਾਂ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅੱਜ ਤਕ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਸਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਡੋਲ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਿਸਾਨ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪੁਰ-ਅਮਨ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ, ਅਰਥ-ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਸ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਲਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਿਥੀ ਉਮਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਭਾਰਤੀ, ਆਪਣੇ ਡਸਿਪਲਿਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੁੱਖ ਸਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਡੰਗੋਰੀ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚਲਾਵੇਗਾ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਹੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦਾ

ਸੁਖ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅੱਜ ਨੌਂ (9), ਉਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ

ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਨੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਗਰ ਸਭ ਜਨਤਾ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੋਈ ਜਨਤਾ ਦਾ ਰੋਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੀ

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਛੇ (6), ਬਾਦਲ ਦਾ ਜਵਾਈ ਚਾਰ (੪) ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਪੰਜ (5) ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੋ (2) ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਤੀਹ (30) ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਬਾਕੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਜੇਕਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਹਾਲ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਲੋਕ
ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ। ਸੂਬੇ

ਵਾਜਬ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਲਾਨਾ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਦਾ ਅਤੇ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਫੋਨ ਦਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤਿਆਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਆਪ ਹੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਵਧਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦਾ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਕਾਫ਼ੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਿਥਿਆ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨ
ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਵੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਉਂ ਬਣੇ? ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜਦ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਜ਼ੂਲ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੰਬਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਉਂਜ ਇਸ ਬਾਬਤ ਇੱਕ (ਪੀ ਆਈ ਐੱਲ) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਾਲਤੂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਲੂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਭਾਰਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟਾ।

ਜਦ-ਜਦ ਵੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਇਆ, ਮੌਕੇ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੁਰੂ, ਪੀਰ, ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਤਮਾ ਦੇ ਸਣੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਵੀ ਬਾਬਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵੇਲੇ ਉਸ ਗੋਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ- ‘ਤੈ ਕੀ ਦਰਦ ਨਾ ਆਇਆ।’ ਠੀਕ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਦਾਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਕਤ ਉਸ ਦੀ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਵਜ਼ੀਦ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘ਕੌਣ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪੇ ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਇੰਝ ਕਰ।’

ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ, ਹਾਕਮ ਦੀ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਮੁਤਾਬਕ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਆਓ, ਅੱਜ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਭ ਇੱਕ ਮੱਤ ਹੋ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਗਲਤ ਵਤੀਰੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਆਖ ਸਕੀਏ ਕਿ ‘ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਇੰਝ ਕਰ’ ਤਾਂ ਕਿ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਕੀਰ ਫੇਰ ਸਕੀਏ।

FUEL DISCOUNTS
 UP TO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
 MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FUEL CARDS
 NO CREDIT - NO PROBLEM
 BEST CUSTOMER SERVICE

FLEET ONE FACTORING
 WE WANT TO MAKE FACTORING EASY FOR YOU
 SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
 COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

YOU BREAK DOWN
 WE SHOW UP
 24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS
 GET NATIONAL ACCOUNT
 NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL MANAGEMENT
 DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO
(855)641-6955, (888)795-7035

MORE: SAVINGS.

TIRE DISCOUNTS FOR:

Trans-Alliance has partnered together with TA Truck Service to provide Trans-Alliance members with awesome discounts on tires. It's simple - Just give your DOT number to the TA Truck Service attendant at the time of purchase and the savings will be automatically deducted from your bill.

ROADMASTER TIRES™
ENGINEERED BY COOPERTIRES

STEER

DRIVE

TRAILER

RM 180+ EM

\$299.00

RETAIL ~~\$362.00~~

RM 852 EM

\$309.00

RETAIL ~~\$378.00~~

RM 872 EM

\$279.00

RETAIL ~~\$339.00~~

TRANS-ALLIANCE MEMBERS GET \$35 OFF RETAIL PRICE ON OTHER TIRE BRANDS

Pricing valid 6/1/2019 through 12/31/2019 for Trans-Alliance members ONLY. This promotion applies to the unit retail price. Pricing shown above is for 295/75R22.5 sizes only; prices on other sizes may vary. Price does not include F.E.T., mounting labor, balancing, valve stem, state, or local taxes. Some brand exclusions may apply.

TA TRUCK SERVICE®

MORE: BAYS. EXPERTISE. SOLUTIONS.®

Visit ta-petro.com or find us on

TA
Nasdaq Listed

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਢਾਂਚਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਾਏਗਾ

ਦੇਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਿਊਟੀਓ) ਦੇ 1995 ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ 'ਦਿ ਇਕੋਲੋਜਿਸਟ' (ਲੰਡਨ) ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਣ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ।

ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤਾਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤੀ ਬਾਰੇ ਡਬਲਿਊਟੀਓ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਪੱਖੋਂ 'ਵੱਡਾ ਕਦਮ' (big bang) ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਤਲਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਮਦਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵੀ ਇਜ਼ਾਫ਼ੇ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਇੰਝ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੁਹਰਾ ਬਦਲ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਲਾਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੁਝਾਨ ਨਾ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਗਰੀਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਡਬਲਿਊਟੀਓ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਤੋਂ 26 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੌਮੀ ਅੰਕੜਾ ਸੰਸਥਾ (ਐਨਐੱਸਓ) ਦੀ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਹਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਹੜੀ ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਗਮਗੀਨ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਮੁਲੰਕਣ ਸਰਵੇ (ਐਸਏਐੱਸ) 2018-19 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਗਰੀਬ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਉਲੀਕਦੀ ਪਰ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਉਹ ਘੱਟ ਡਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਗਿਣੇ-ਮਿਥੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਆਪਕ

ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚਾ ਸਹੀ ਲੀਹ ਉਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਹਿਜਰਤ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2012-13 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲਾ ਐੱਸਏਐੱਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 48 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ 2018-19 ਦੇ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਘਟ ਕੇ 38 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 32 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਐੱਸਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਆਗਾਮੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। 'ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਣਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਜੋੜ 10218 ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 2012-13 ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 6426 ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਾਧਾ ਮਹਿਜ਼ 16 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। 'ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ' ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ 2018-19 ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਐੱਸਤ ਆਮਦਨ 8337 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸਿੱਧੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਘਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਿਵੇਸ਼, ਉਹ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਜਰਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੀਜ ਆਦਿ।

ਤਾਂ ਵੀ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਇਕ ਐੱਸਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ 2018-19 ਦੌਰਾਨ 2798 ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਪਰ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕਮਾਈ 2012-13 ਤੋਂ 2018-19 ਦਰਮਿਆਨ 8.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਘਟੀ ਹੈ। ਜੇ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਲੱਭਿਆ ਕਿ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਦਿਹਾੜੀ ਦੀ ਕਮਾਈ 27 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਗਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਹੋ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਲੰਮੇ

ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਲਟਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਝ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਯਕੀਨਨ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗਰੀਬ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 30 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਟਰ ਹੈ।

ਜਿੰਨੀ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਉੱਨੀਆਂ ਹੀ ਵੱਧ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਐੱਸਤ ਖੇਤੀ ਕਰਜ਼ 2012-13 ਦੇ 47000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2018-19 ਵਿਚ 74100 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਰੀਬ ਅੱਧੇ, ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ 50.2 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੰਡ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਧੁਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ ਖੜੇ

ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ 709 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਨੰਬਰ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਅਸਾਮ ਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ 2021 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ਾ 16.8 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਕਰੀਬ 77 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 70.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀਆਂ ਜੋੜਾਂ ਇਕ ਹੋਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਬੇ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ 9.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜੋੜਾਂ ਹੀ ਇਕ ਤੋਂ ਦੋ ਹੋਕਟੇਅਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਖੇਤੀ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ 4000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਜੀਅ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂਕਿ ਮਹਿਜ਼ 0.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪੇਂਡੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹੀ 10 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਇਸ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗਏ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵੱਡੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕੀ ਆਮਦਨ

ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਭਾਰੂ ਆਰਥਿਕ ਸੋਚ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਤੇਜ਼ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ/ਆਈਐੱਮਐੱਫ (ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼) ਵੱਲੋਂ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਮਿੱਥ ਕੇ ਘਾਟੇਵੰਦੀ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤੀ ਦਾ ਪੰਦਾ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਐੱਸਏਐੱਸ 2018-19 ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਅਮਲ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ 2020-21 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ 30.865 ਕਰੋੜ ਟਨ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਝਾੜ ਵਧਣ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਚ ਕਮੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤੱਲਕ ਅਸੀਂ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇਕਨੌਮਿਕ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ (ਓਈਸੀਡੀ) ਵੱਲੋਂ 2000-2002 ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਸਬੰਧੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਸਬਸਿਡੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਵੀਅਤਨਾਮ ਤੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਾਹਪੱਖੀ ਟੈਕਸ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਫ਼ੀਸਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਭਾਰਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਮਨਫ਼ੀ 5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲਿਆਂਦੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜੋ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਨੀਤੀਆਂ ਉਤੇ ਮੁੜ ਗੌਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਖੇਤੀ ਦਾ ਪੰਦਾ, ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਗ਼ੈਰ-ਖੇਤੀ ਉਜਰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜ਼ਾਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਾਹੇਵੰਦਾ ਉੱਦਮ ਬਣ ਸਕੇ।

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਜਮਹੂਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਨਾਮ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ

ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ

ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਮੀਲ ਦੂਰ ਟੈਂਟਾਂ-ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ, ਬਾਰਸ਼, ਚਿੱਕੜ, ਸਰਦ ਹਵਾਵਾਂ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਹਨੇਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਡਟੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ, ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘਟੋ-ਘਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਹੱਕਾਰ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਕਰਕੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਤੇ ਸਮਸਾਰ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਧਾਨੀ-ਆਡਾਨੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜ਼ੀਅਲ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ ਸਵਾ ਛੇ ਸੌ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸਾਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਕੂਮਤੀ ਸੰਵੇਦਨਹੀਣਤਾ ਦੀ ਹੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੋੜਾਂ ਉਤੇ ਅਜੇ ਤਕ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰਸਮੀ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਹੀਂ

ਦਿਖਾਈ, ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗੈਰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਚੁਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਅਤੇ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ ਤੇ 2022 ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੁੱਗਣੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਏਜੰਡੇ ਹੇਠ ਹੁਣ ਤਕ ਬੇਲਗਾਮ ਹੋ ਕੇ ਨੋਟਬੰਦੀ, ਜੀਐੱਸਟੀ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚੋਂ ਧਾਰਾ 370 ਤੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਖਤਮ ਕਰਨ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅੰਧਾਪੁੰਦ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲੁੱਟ, ਦਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ ਮਾਰੋਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਚਾਰੇ ਬੰਮਾਂ- ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੀਬੀਆਈ, ਐੱਨਆਈਏ, ਈਡੀ ਆਦਿ ਏਜੰਸੀਆਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਫਿਰਕੂ ਸੰਗਠਨ ਅੰਧ-ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਈਸਾਈਆਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ

ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਉਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼-ਧੁੰਹ ਦੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕਪਾਸੜ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਾਜਬੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਜਪਾ ਪੱਖੀ ਮਾਰਗ ਦੀ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਤੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੀ ਤੇ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਥਰ, ਸਿਦਕ, ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜੀ ਰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਕਿਸਾਨ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਠੋਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਸਦਕਾ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਇਹ ਘੋਲ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਘਟੋ-ਘਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਹੁਣ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਮਕਾਨ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਤਕ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜ਼ੀਅਲ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਰ ਲੰਮਾ ਚਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੂਹ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ, ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕਜੁੱਟਤਾ, ਸਵੈ-ਜਾਬਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਗਾ ਕੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸਾਨ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਢਾਂਚਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

‘ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਰੂਥਲ’ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹੈ ਪੰਜਾਬ

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿਸ ਖਿੱਤੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਦਰੱਖਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਮੌਤ ਦੀ ਆਗੋਸ਼’ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਰੂਪੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਵੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਉੱਥੇ ਦੇ ਬਜ਼ਿਰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮਹਿਜ਼ ਸਾਢੇ 16 ਰੁਪਏ ਪਾਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗੂ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ‘ਪੈਸੇ ਦੇ ਸੋਦਾਗਰਾਂ’ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਨਾਅ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰੀਏ, ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਚਨਾਰ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗੇ ‘ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਾਤਲ’ ਵੀ ਅਖਵਾਵਾਂਗੇ। ਸੋਚਦਿਆਂ ਹੀ ਰੂਹ ਕੰਬ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਦੌਰਾਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਘੱਟ ਰਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 2 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਪਿੰਡ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਛੱਪੜਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਅਮਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੋਖੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅੰਦਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਮਾਰੂਥਲ ਬਣਨ ਵੱਲ ਤੋਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਣੀ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਰੋਹੀ ਬੀਆਬਾਨ, ਨੁਕੀਲੇ ਤਪਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਡਰਾਵਣੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਿਆਸ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਬੂੰਦ ਵੀ ਮਿਲਣੀ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਰੂਚ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕੋਈ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ

ਇਨਸਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ‘ਚ ਰਾਹ ਭਟਕ ਕੇ ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਖੁਣੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਮੁੜ ਕੇ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਝਾਕਣਾ ਵੀ ਮੁਨਾਸਬ ਨਾ ਸਮਝਿਆ। ਜੇਕਰ ਮਈ, ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬੰਗਾਲ ਤੇ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਗੋੜਾ ਕੱਢੀਏ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਬ ਵਾਂਗ ਪੂਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਢੋਲ ਢਮੱਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਮਾਰਾ-ਮਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੰਗਲੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੋਖੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਖਿੱਤਿਆਂ ਮਾਝਾ, ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੋਆਬਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਆਧ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਪਾਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀ ਕੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜਿਸਮ ਅੰਦਰ ‘ਸਰੂਰ’ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ

ਵਰਖਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਚਿੱਟੀ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ਵਰਗਾ ਪਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਉਸ ਦੀ ਝੂਠੀ ਸਹੁੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਖੌਫ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ,

ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਝ ਅਸੀਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲ ਉਸਾਰਦਿਆਂ-ਉਸਾਰਦਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਪੰਜ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੇ ਵੀ ਨਾ ਰਹੇ। 1970 ਤੋਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣ, ਅੰਨੇਵਾਹ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗੂ ਪਾਲੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਸਾਡੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਸਿਖਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੇ 10 ਇੰਚੀ ਪਾਈਪ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ’ ਕਰਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ? ਆਖਰ ‘ਪੈਸੇ ਰੂਪੀ ਗਲਫਤ’ ਦੀ ਚਾਦਰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦ ਹਟੇਗੀ? ਪੰਜਾਬੀਓ, ਹੁਣ ਖ਼ੈਰ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇੜੇ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਰੂਥਲ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਐਂਡਿਆਂ, ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ, ਬੱਸ ਐਂਡਿਆਂ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ‘ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ’ ਨੂੰ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੱਚੇ ਮਨੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਭਾਓ। ਜੇਕਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਉਸ ‘ਬੰਦੇ ਖਾਣੇ’ ਭਿਆਨਕ ਮਾਰੂਥਲ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਯਾਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ।

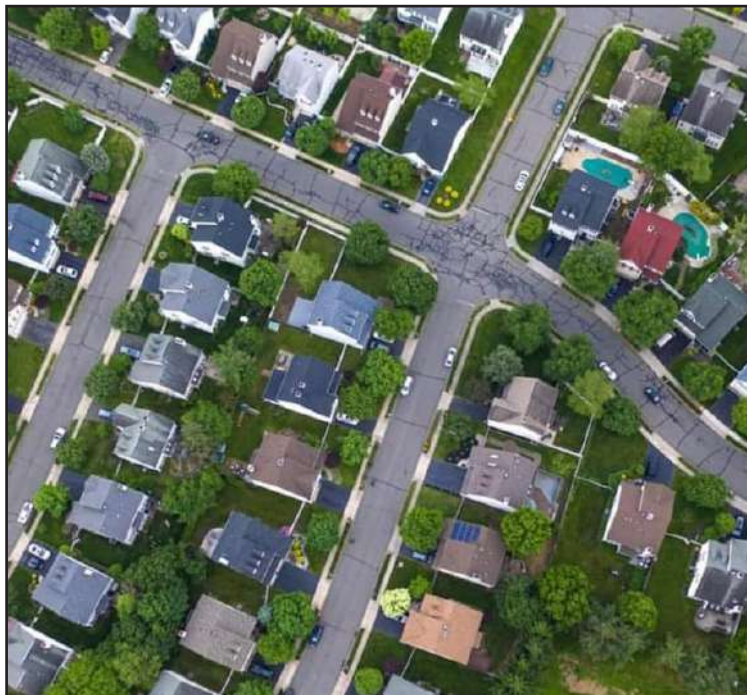
ਇਸੇ ਲਈ ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਦਰਦਾਨ ਸਾਂ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੁਣ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ‘ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੇ ਲਈ ਕਤਾਰਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹੋਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ‘ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ’ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਿਆਨਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਜਿਸਮ ਪਾੜ ਕੇ 450 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਸਬਮਰੀਨੀਬਲਾਂ ਦੇ ਬੋਰਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਣ ਉਹ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜੋ ਕਈ ਵਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਵਲੋਂ ਗ਼ਰੀਬੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦਿਆਂ 70 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਬੋਰ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਪੱਧਰ 165 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਸੜਿਆਂਦ ਮਾਰਦੀ ਬਦਬੂ ਤੇ ਜਿਲਬ ਦੀ ਪਕੜ ਸਾਡ

ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਗਿਆ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ, ਯੂ.ਪੀ., ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਹੀ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਤੇ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਚਾਰ ਮਾਰਗੀ ਸੜਕ ਬਣਨ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲਈ ਗਈ। ਗੱਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰੱਖਤ ਲਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਜਨ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜੋ ਫਾਇਦਾ ਓਹ ਵੱਡੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਨਵੇਂ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਹ ਬੂਟੇ ਓਹ ਭਰਪਾਈ ਕਰ ਸਕਣਗੇ? ਜਵਾਬ ਹੈ, ਨਹੀਂ।

ਸਾਡੇ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਦਰੱਖਤ ਵਧੇਰੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਭੁੱਨਰਹੋੜੀ ਵਿਖੇ ਛੇ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮਾ ਬੀੜ ਹੈ, ਜਮਾਂ ਪਰਤਿਆਈ ਹੋਈ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਧ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖਾਤਰ ਫਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰਾਂ ਵਿਧਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਤਾਂ ਭੁਗਤੇਗੀ ਹੀ ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵੀ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਚਿੜੀਆਂ, ਕਾਂ, ਘੁੱਗੀਆਂ, ਗੁਟਾਰਾਂ ਆਦਿ

ਖਤਮ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਪੰਛੀ ਵੀ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪੰਛੀ ਵੀ ਉਹੀ ਆਕਸੀਜਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਬਸ ਏਨਾ ਕੁ ਫਰਕ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਸਲੰਡਰ ਹਨ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ‘ਤੇ ਚੁਪੇੜ ਮਾਰ ਕੇ ਲੰਘ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ

ਆਕਸੀਜਨ ਸਲੰਡਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ ਜਰੂਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਧੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਪੁਸਦਾ ਈ ਨਹੀਂ। ਆਓ, ਲੰਘੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੀਏ ਤੇ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਸੰਵਾਰੀਏ।

ਰੋਹੀ ਦਾ ਰੁੱਖ

ਇੱਕ ਰੋਹੀ ਦਾ ਰੁੱਖ, ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ, ਮਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੰਢਾਂ। ਸੁੱਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਕਰੂਬਲਾਂ ਕਰੂਪਤਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸੋਕਾ ਜੋ ਮੁੱਦਤਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?

ਪਰ ਤਣੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੇ ਉਸ ਗਰਮੀ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਨੂੰ ਸਹਾਰਦਿਆਂ ਕਈ ਵਰੇ ਸੇਕ ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ‘ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ। ਕਈ ਵੱਡੇ ਟਾਹਣੇ ਵੀ ਟੁੱਟ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦਮ ਤੋੜਨ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੇਉਮੀਦਾ ਸਹਿਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਕੱਲਾ ਰੁੱਖ। ਅਚਾਨਕ, ਅਜੀਬ ਵਰਤਾਰਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਰਾਤ ਤੇਜ਼ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ।

ਜਿਸ ਨੇ ਬੰਜਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਚੁਫੇਰਾ ਨਿਖਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀਆਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜੰਮੀਆਂ ਖੁਸ਼ਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਅਚਾਨਕ ਹੋਏ ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁਵੇਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਸੋਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੋਮ ਨਿਖਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੂੰਘੇ ਹਾਉਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਅਚਾਨਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ, ਖੁਸ਼ਕ ਤਰੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਨਮੀ।

ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਹੋਇਆ ਦੁਆਲਾ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਟਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਬਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਸੋਕੇ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਸੰਗਮ ਤੱਕ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਕਾਇਨਾਤ ਵੀ ਠਹਿਰ ਗਈ ਹੋਣੀ, ਇੱਕਮਿਕਤਾ ਦਾ ਆਲਮ ਸਵਰਗ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ, ਕੁਦਰਤ ਬੜੀ ਅਸੀਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਅਲੌਕਿਕ ਅਦਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ। ਧੌਰੇ ਕਦੋਂ ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਨੂੰ ਠੰਡੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਸ਼ਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਕਦੇ ਵੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾ ਛੱਡੋ।

ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਿੜਿੰਗ

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ

ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਏ ਗਲੋਬ ਉੱਪਰ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਥਲ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਜੀਵਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਜੀਵ 'ਅਮੀਬਾ' ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੈੱਲ ਦੀ ਅੱਗੋਂ 'ਅੱਧੋ-ਅੱਧੀ ਵੰਡ' ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਡਾਈਸਿਸ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ, ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਠ ਅਮੀਬੇ ਬਣੇ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨੀ ਚਾਰਲਿਸ ਡਾਰਵਿਨ ਦੀ 'ਔਰਜਨ ਆਫ ਸਪੀਸ਼ੀਜ਼ ਐਂਡ ਬਿਊਰੀ ਆਫ ਐਵੋਲੂਸ਼ਨ' ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣਾਂ' ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜੋਕੀ ਤਕਨੀਕ 'ਡੀਐੱਨਏ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ' ਬਿਊਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਨਿੱਤ ਬਦਲ ਰਹੇ ਰੂਪ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ 'ਡੈਲਟਾ' ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਬਿਊਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਅਮੀਬਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੋ ਸੈੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਹੁਤੇ ਸੈੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਮੱਛੀਆਂ, ਸੀ-ਅਰਚਨ, ਐਂਕਟੋਪਸ, ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਫੂ, ਸੱਪ ਅਤੇ ਮਗਰਮੱਛ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਧਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਖੁਸ਼ਕੀ ਉੱਪਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਡਾਰਵਿਨ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਬਿਊਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਚੌਪਾਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਬਾਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਪੇਜ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਨੱਥਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੋਂ ਹੋਰ ਕਰੋੜਾਂ-ਅਰਬਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੂੰ 'ਜਲ', 'ਨੀਰ' ਅਤੇ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਸਾਚੇ ਤੇ ਪਵਨਾ ਭਇਆ ਪਵਨੈ ਤੇ ਜਲ ਹੋਇ।

ਜਲ ਤੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸਾਜਿਆ ਘਟ ਘਟ ਜੋਤਿ ਸਮੋਇ॥

(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ ੧੯)

ਤੀਸਰੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ :

ਜਲ 'ਤੇ ਹੀ ਸਭ ਊਪਜੈ ਜਲ ਬਿਨ ਪਿਆਸ ਨਾ ਜਾਇ॥

(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ ੧੪੨੦)

ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

'ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਓ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭ ਕੋਇ॥'

(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ)

ਭਾਵ, ਪਾਣੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਹਰਿਆਲੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਬਾਣੀ 'ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਸਲੋਕ 'ਪਵਣ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤ ਮਹਤ' ਹਵਾ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ', ਪਾਣੀ ਨੂੰ 'ਪਿਤਾ' ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ 'ਮਾਤਾ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਨਸਪਤੀ, ਪਾਣੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਪਿਆਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸਾਡਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਿਆਸ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਘਾਟ ਦੀ 'ਡੀਹਾਈਡਰੇਸ਼ਨ' (Dehydration) ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੰਡ ਤੇ ਨਮਕ ਮਿਲਿਆ ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਨਰਸਾਂ ਝਟਪਟ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਦੀ ਬੋਤਲ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਖਾਧੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ

ਪਾਣੀ ਬਚਾਉ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉ

'ਥੁੱਕ' (ਸਲਾਈਵਾ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਦਾਰਥ (Nutrients) ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਅਮਾਈਨੋ ਏਸਿਡਜ਼, ਗਲੂਕੋਜ਼ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਧੂ ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਪਸ਼ਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਚੁਸਤ-ਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਨ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦੀ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਖਾਰਸ਼, ਖੁਜਲੀ ਵਗ਼ੈਰਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 3-4 ਲੀਟਰ (8-10 ਗਲਾਸ) ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਲਈ ਅਤੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੱਟ। ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਏ ਗਏ ਫੁੱਲਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਮਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਬਾਗ-ਬਗੀਚੇ, ਫੁੱਲ ਤੇ ਫ਼ਲਦਾਰ ਬੂਟੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਰੁੱਖ ਸਭ ਪਾਣੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਝੋਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਜਿੱਥੇ ਕਣਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਖ਼ੁਰਾਕ ਚਾਵਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਵੇਲੇ ਹੀ ਚਾਵਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸੱਠਵੇਂ ਵਾਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣੇ ਪਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਖੇਤੀ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਹਰੀ-ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬੀਜ ਈਜਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧੜਾਧੜ ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਉੱਪਰ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਪਾਣੀ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਡੂੰਘੇ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ 70-80 ਫੁੱਟ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਇਹ 40-50 ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖੂਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਾਂ ਲਗਾ ਕੇ 200-250 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀ ਲਈ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜਦੀ ਗਈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਖੂਹੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਮੋਟਰ' (Submersible Motors) ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਜੋ 400-500 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਪਾਣੀ ਪੂਰ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੀਆਂ ਵਰਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਲਰਨ ਅਤੇ ਵਿਗਸਣ ਲਈ ਰਸਾਇਣਕ ਖ਼ਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇ-ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ। ਕੁਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਕਸਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਰਹਿੰਦ-

ਖੁੰਦ' (Industrial Waste) ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ 'ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ' ਇਸਦੀ ਜਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ-ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ 'ਕਾਲੀ ਵੇਈ' ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਵਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਦ ਪਾਉਣ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਨਾ-ਮੁਰਾਦ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ 'ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀ' ਗੰਗਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਤਕ ਪਹਾੜੀ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਵਗਣ ਤਕ ਤਾਂ ਇਹ ਨਦੀ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ 'ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ' ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਦ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾਮ ਦੀ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ-ਨਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੇ ਕਥਿਤ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ 'ਪਰਨਾਲਾ' ਉੱਥੇ ਦਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਦ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਸਦਾ ਹਾਲ ਬਾਕੀ ਨਦੀਆਂ-ਨਾਲਿਆਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਤਾਵਾਂ, ਚਾਹੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਨੀਲ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਜਾਂ ਸਿੰਧ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਇਹ ਨੀਲ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਵਸੀਆਂ ਸਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਪਰ ਹੀ ਵਸੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਰਿਦੁਆਰ, ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼, ਅਲਾਹਾਬਾਦ, ਕਲਕੱਤਾ, ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਆਦਿ ਗੰਗਾ ਤੇ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਤੇ ਚੇਨਈ (ਮਦਰਾਸ) ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਕਾਵੇਰੀ, ਨਰਬਦਾ, ਤਾਪਤੀ, ਗੋਦਾਵਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਂਟਰੀਅਲ, ਟੋਰਾਂਟੋ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਦਿ ਵੀ ਸਮੁੰਦਰ

ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਡਨੀ, ਮੈਲਬੌਰਨ, ਕੈਨਬਰਾ, ਐਡੀਲੇਡ, ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਆਦਿ ਵੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਇੰਜ ਹੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਲੜਾਈਆਂ ਮੁੱਢ-ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੁਰਾਤਨ ਕਬੀਲੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਟਕਰਾਅ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈਆਂ ਪਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਈਆਂ। ਅਰਬਾਂ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਲੜਾਈ 1949 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 1967 ਤੱਕ 18 ਸਾਲ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਗਦੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ 'ਇੰਡਸ-ਬੇਸਿਨ ਵਾਟਰਜ਼' ਦਾ ਝਗੜਾ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ 'ਸੀਤ-ਯੁੱਧ' ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਜ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਕਰਨਾਟਕਾ ਤੇ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਵਿਚਕਾਰ 802 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੇ ਕਾਵੇਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਬੇਸਿਨ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਝਗੜਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ (1910 ਤੋਂ) ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੇ ਬੋਰਡ ਬਣੇ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ 16 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕਰਨਾਟਕਾ, ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ, ਕੈਰਲਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੀਚਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ 'ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ' ਨਹਿਰ ਦਾ ਰੋੜਕਾ 1980 ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਯੋਗ ਹੱਲ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਗੱਲ ਕੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਝਰਨਿਆਂ, ਨਦੀਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਬਾਰਸ਼, ਆਦਿ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ-ਕਰਤਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਨ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਓ, ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਈਏ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

Website Design & Development

- ਛੋਟੇ/ਵੱਡੇ ਬਜ਼ਿਨਸ, ਐਨ. ਜੀ. ਓ, ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖਬਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਖਾਸ ਮੁਹਾਰਤ।
- ਈ-ਕਮਰਸ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸਟੋਰ/ਸੇਲ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

Basic web packages are availables on comparatively economical rates
We work as per your requirement and charge only according to work

SERVICES

- ✓ WEB DEVELOPMENT
- ✓ WEB DESIGNING
- ✓ WEB RE-DESIGN
- ✓ LOGO DESIGN
- ✓ SEO SERVICES
- ✓ TECHNICAL SUPPORT

Web Media Art

ਵਧੀਆ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

+91-94640-83029
+91-95699-98747

info@webmediaart.com
www.webmediaart.com

ਪਹਿਰਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਜ਼ਹਾਰ, ਅਖਤਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਕੀ

ਪਹਿਰਾਵਾ ਅੱਜ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ, ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ, ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ, ਚਰਿੱਤਰ, ਸੁਭਾਅ, ਅੰਦਾਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਹੈ? ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਖੋਜ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਕੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਉੱਚੀ ਉਡਾਰੀ ਭਰਦਾ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੋਹਣਾ/ਚੰਗਾ ਦਿਖਣਾ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : ਇਜ਼ਹਾਰ, ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਇਜ਼ਹਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਿੱਜੀ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਰੁਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੌਰਥ-ਵੈਸਟਰਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਫੈਦ ਲੇਬ ਕੋਟ ਪਾਏ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਗਿਆਨ-ਸੰਬੰਧੀ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਬੇਹਤਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਸਹੀ ਮਾਇਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਖਿੜਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਨਜ਼ਰੀਏ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ, ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਕਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸ਼ਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ-ਬੁੱਝਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੂਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਚੰਗਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਕਸਰ ਚੰਗੀ ਰਾਏ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਤੈਅ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਸਟਾਈਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਮੇਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕ ਮਹਿਜ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਤਾਰੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਤਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਘਰ ਕਰ ਗਈਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉੱਪਰ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਚੰਗੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਬਤ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਰਾਵਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਲਿਬ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹਾਨ ਉਰਦੂ ਕਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ

ਸੱਦਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਕੋਲ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲੀਨ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਗਲਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਲੀਨ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਆਏ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਬਾਰੇ ਬੇਇਕਰੀ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਰੱਖਣਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉੱਪਰ ਕਿੰਨਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੰਗਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਰਹੱਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਨਜ਼ਰੀਏ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ, ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਉੱਪਰ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਕਾਲ ਸਟੇਟ ਨੌਰਥਰਿੱਜ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੜ ਸੋਚ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਲੈਫਕੋਵਿਜ ਬਲੇਕ ਅਤੇ ਮੂਟਨ ਦੇ ਅਧਿਐਨ (1955) ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਜ਼ਨਸ ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਕ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅਸ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਜਿਲਦ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਹੀ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਦਿਖਾਊ ਅੰਕੜੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਿਆਦਾ ਖੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਔਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੋਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ

ਰੱਖਣਗੇ। ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਬਾਰੇ ਰਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਪੀਕੋਕਿੰਗ (ਡੀਂਗ ਮਾਰਨਾ) ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਣਾ। ਫੈਸ਼ਨ ਸਵੈ-ਇਜ਼ਹਾਰ ਦਾ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਸਾਲਾਂਬੰਧੀ ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਕ ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਰਾਵਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਚਿੰਨਾਤਮਕ ਅਰਥ ਜਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਕ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉੱਪਰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਖੁੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕਾਹਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਛੋਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲਤਾ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਉਹ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਛੋਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲਤਾ ਚਿ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਜ਼ਹਾਰ, ਅਖਤਿਆਰ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੱਲ ਜਿਆਦਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਗਗਨਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਦੋਸਤੋ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਲਗਨ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥ ਕੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਰਤੱਵ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਉਮਰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਫਜ਼ੂਲ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ ਆਖੀ ਜਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਵਿਹਾਰ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਟੀਸੀ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ। ਵੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਨਿਯਮਬੱਧ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਫਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ, ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਘੋਲ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਹੋ

ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਹ ਜੀਵਨ ਇਕ ਸਾਧ ਵਾਂਗ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਉੱਪਰ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਸਰੇਗੀ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ-ਛੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠਤ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਕਿਤਾਬੀ-ਕੀੜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਨਵੀਨ ਕਾਢਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ

ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਹਿਰਾਂ, ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਵੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇਤਾ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਘੋਲ, ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਨੇਤਾ (ਲੀਡਰ) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਚਾਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨੇਕੀ, ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਆਦਿ। ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

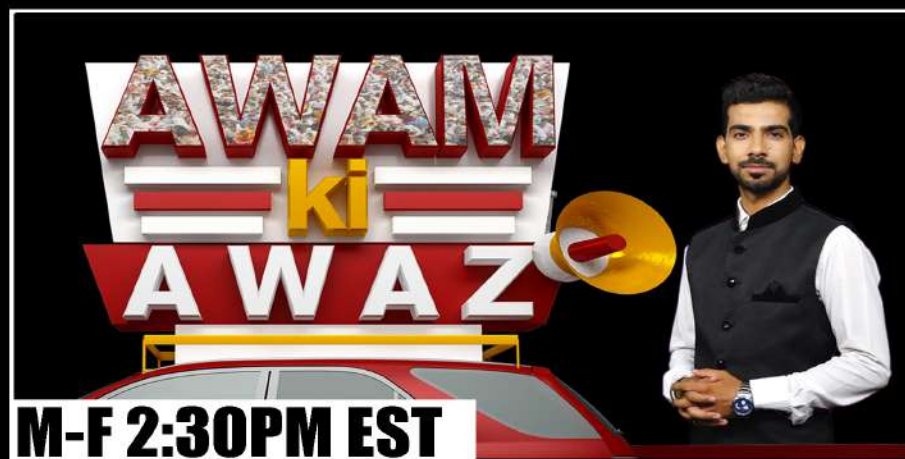
ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

jus HINDI HD

DAILY **LIVE** CALL IN SHOWS

CALL NOW FOR SPECIAL ADVERTISEMENT RATES

America's Premiere Indian Television Channel

WATCH **jus** CHANNEL 725 ON

dish

sling
TELEVISION

CALL TO ADVERTISE + 1-718-752-9293 | CALL TO SUBSCRIBE +1-800-246-6242
www.jusbroadcasting.com

‘ਰਾਜ ਮਹਿ ਰਾਜੁ ਜੋਗ ਮਹਿ ਜੋਗੀ ॥ ਤਪ ਮਹਿ ਤਪੀਸਰੁ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ ਭੋਗੀ ॥’

ਮੂਲ ਰਚਨਾ: ਪੰਥ ਰਤਨ, ਗੁਰਮਿਤ ਮਾਰਤੰਡ, ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਮਸਕੀਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾਗ 7

ਸੰਪਾਦਤ: ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ

ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਜੀਵਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸਦਾ ਆਨੰਦ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਜਗਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਰਾਜਾ ਹੈ, ਜੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਜੋਗੀ ਹੈ, ਤਪੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪ ਹੀ ਵੱਡਾ ਤਪੀ ਹੈ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਆਪ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਹੈ। ਭਗਤ ਜਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਿਮਰ ਸਿਮਰ ਕੇ ਸੁਖ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਦਾ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਅਕਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

‘ਹਰੀ ਨਾਹੀ ਨਹ ਡਡਰੀ ਪਕੀ ਵਢਣਹਾਰ ॥

ਲੈ ਲੈ ਦਾਤ ਪਹੁਤਿਆ ਲਾਵੇ ਕਰਿ ਤਈਆਰੁ ॥ ਜਾ ਹੋਆ ਹੁਕਮੁ ਕਿਰਸਾਣ ਦਾ ਤਾ ਲੁਣਿ ਮਿਣਿਆ ਖੇਤਾਰੁ ॥’ ਪੱਕੀ ਖੇਤੀ ਤਾਂ ਕੱਟੀ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੇਤੀ ਚਾਹੇ ਡੱਡਿਆਂ ‘ਤੇ ਆਈ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਹਰੀ ਹੈ, ਖੇਤੀ ਵੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬੁੱਢਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਾਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਾ ਗੱਦ ਵਿਚ ਹੈ, ਆਪ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀ ਸਕਦਾ, ਮਾਂ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੱਦ ਵਿਚ ਪਏ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਮਾਂ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਤੁੱਕਾਂ ਪਾਵੇ, ਮਾਂ ਹੀ ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਪ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚਾ ਇਸੇ ਧੁਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਣ ਲਾਵੇ, ਇਸੇ ਧੁਨ ਵਿਚ ਜੀਵੇ। ਮਾਂ ਆਪ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ’ ਦਾ ਜਪ ਕਰਨ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਨੂੰ, ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਮਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਇਹ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਦੋ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਮਹਾਰਾਜ ਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸੰਗਮ ਕਰਦੇ ਹਨ,

ਧਨ ਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸੰਗਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸੰਗਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਨ ਧਰਮ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ

ਕਿਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰੋ, ਰਾਜ ਜੋਗੀ ਬਣੋ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬਣੋ, ਵਿਗਿਆਨੀ ਬਣੋ, ਬਾਹਰ ਦੀ ਸਮਝ ਰੱਖੋ, ਅੰਦਰ ਦੀ ਸਮਝ ਰੱਖੋ।

ਕਿਉਂ? ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਫੁਰਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ :

‘ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਏਕੋ ਜਾਨਹੁ ਇਹੁ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਬਤਾਈ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਆਪਾ ਚੀਨੈ ਮਿਟੈ ਨ ਕ੍ਰਮ ਕੀ ਕਾਈ॥’ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਜੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਮਝੋ। ਪਦਾਰਥ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਖੁਦ ਮਹਾਂ-ਅਨੰਦ, ਮਹਾਂ-ਰਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਇਸ ਦੀ ਸੂਝ-ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਉੱਦਮ ਤੇ ਉਪਰਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਹਿਮਤ ਕਰਨ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਜੋਗੀ ਬਣ ਸਕੀਏ : ਇਹ ਸਾਡੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਹੋਵੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਐਸੀ ਰਹਿਮਤ ਕਰਨ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਚੱਕਰ ਕਟਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮਾਖਿਓਂ ਮਿੱਠੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਗੰਜ ਏ ਸ਼ਕਰ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ

ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਨ

੬੨੩੯੩੨੬੧੬੬

ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਤੇ ਮਹਾਨ ਫਕੀਰ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿਰਕੇ, ਧਰਮ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਲੋਕ ਸਮੁੱਚੀ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1173 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਖੇਤਵਾਲ, ਜ਼ਿਲਾ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜਮਾਲ ਉਦ ਦੀਨ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ ਵਜੀਹੁਦੀਨ ਖੋਜੇਦੀ ਦੀ ਧੀ ਕੁੱਲਸੂਮ ਬੀਬੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ।ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕੁਲਸੂਮ ਨੇ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾਲ ਪੋਸ ਕੇ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੱਦਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਪ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬੂ ਹਾਫਿਜ਼ ਕੋਲੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਕੁਰਾਨ ਮਜੀਦ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਬਗਦਾਦ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਨਾਂ ਨੇ

ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਜਿਲਾਨੀ, ਸ਼ੇਖ ਸ਼ਿਰਾਬੁਦੀਨ ਸੁਹਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਖਵਾਜ਼ਾ ਮਾਈਉਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲਿਆ ।

ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਤਪੱਸਿਆ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਚਿੱਲੇ ਕੱਟੇ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ਤੀ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਰਭੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 1280 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਪਾਕਪਟਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਥੇ ਵੀ ਇਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਦਰਗਾਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਵੀ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਵੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਰਚਨਾ ਬਾਣੀ ਭਾਵੇਂ ਜਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਮਿਠਾਸ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ 112 ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤੜਫ਼, ਸਾਦਾਪਣ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਮਿਠਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਹਨ।ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੰਨਾ ਵੇਰਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਣੀ ਪੜਦੇ ਹੋਏ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਥਰੂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਵਹਿ ਭਰਦੇ ਹਨ;

ਅਜੁ ਨ ਸੁਤੀ ਕੰਤ ਸਿਓ

ਅੰਗ ਮੁਖੇ ਮੁਖਿ ਜਾਇ॥

ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਡੋਹਾਗਣੀ

ਤੁਮ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ॥

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਤੇ ਸੱਚੀਆਂ ਵੀ ਸੁਣਾਈਆਂ ਹਨ;

ਫਰੀਦਾ ਬੇ ਨਿਵਾਜਾ ਕੁੱਤਿਆ ਏਹ ਨ ਭਲੀ ਰੀਤਿ॥

ਕਬਹਿ ਚਲਿ ਨ ਆਇਆ ਪੰਜੇ ਵਖਤ ਮਸੀਤਿ॥

ਫਰੀਦਾ ਕਾਲੇ ਮੈਂਡੇ ਕਪੜੇ ਕਾਲਾ ਮੈਂਡਾ ਵੇਸ॥

ਗੁਨਹੀ ਭਰਿਆ ਮੈ ਫਿਰਾ ਲੋਕ ਕਹੇ ਦਰਵੇਸੁ॥

ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਬਾਹ ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

ਫਰੀਦਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਰ ਚਾਕਰੀ ਦਿਲ ਦੀ ਲਾਹਿ ਭਰਾਂਦਾ॥

ਦਰਵੇਸਾਂ ਨੇ ਲੋੜੀਐ ਰੁਖਾਂ ਦੀ ਜੀਰਾਂਦਾ॥

ਫਰੀਦਾ ਮਨ ਮੈਦਾਨ ਕਰ ਟੋਏ ਟਿੱਬੇ ਲਾਹਿ॥

ਅਗੈ ਮੂਲ ਨਾ ਆਵਸੀ ਦੋਸ਼ੁ ਸੰਦੀ ਭਾਹਿ॥

ਇਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਹੀ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਨਾਮ ਮੋਕਲਸਰ ਸੀ। ਇਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਅੱਸੂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂਰਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਫੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ ਕੇ ਨਿਮਰਤਾ, ਸਾਦਗੀ ਵਰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਜਾਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ (ਪੱਤਰਕਾਰ)

ਇਹ ਕੌੜੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਓਪਰੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਫਰਕ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘਟਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸੂਖਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਤੀਵਾਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਦ, ਸਾਡੇ ਪੀਰ-ਪੈਰੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਪਛਾਣ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕ, ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਉਹ ਜਾਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਉੱਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਬਲਕਿ ਜਾਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਜਾਤੀਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਅਭਿਆਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਕੇ ਸਵੈਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ। ਦਹਾਕਾ-ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਕਿਹੜੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਜਾਣਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਤੁਰੇ ਉਹ ਪਾਧੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਸੀਸ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਭੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੌਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਿਹੜੀ ਕਥਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ‘ਪੰਜਾਬ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵੱਸਦਾ’ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ :

‘ਜਾਣਹੁ ਜੋਤਿ ਨ ਪੁਛਹੁ ਜਾਤੀ, ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਹੇ॥’

(ਅੰਗ: ੩੪੯)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਤਾਂ ਜਾਤ ਨਾਲੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ‘ਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉੱਚੀ-ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਥੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੀਤੇ ਭਲੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਦਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਦਾਅਵੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਅਕਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਟੀਕ ਸਾਖੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਦੋ ਭੱਲਾ ਖੱਤਰੀ ਬਿਰਾਦਰੀ ਦੇ ਦੌਲਤਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਿਥੀਮਲ ਅਤੇ ਤੁਲਸਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ‘ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਡੀ ਜਾਤ ਇਕੋ ਹੈ।’ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੋਲੇ, ‘ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੇਹ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੀਵ

ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਜਾਤ ਹੈ।’

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸੌ ਫਰਲਾਂਗ ਪਿੱਛੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਲਹਿਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਦਲ-ਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਗੱਲਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਹੋਈਏ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਥਿਤ ਸੂਦਰ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਜਾਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਮਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇੱਕੀਵੀਂ

ਸਦੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ‘ਚੰਨ’ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ

ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਵਖਿਆਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਕੋਈ

ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਲਿਆਕਤ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ

ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ

ਗੁਣਗਾਨ ‘ਜਾਤੀਵਾਦੀ’ ਚਸ਼ਮਾ ਲਾ ਕੇ ਕਰਨ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

Worldwide
Services, LLC

Professional Services Under One Roof:

Immigration Consultants (Registered & Bonded):
 Family Immigration; Green Card Petition; Citizenship; Business/ Visitor Visa; Student Visa; India Visa; Passport Renewal; OCI & other immigration services.

Income Tax Preparation (Individual & Business).

Financial Accounting, Bookkeeping & Payroll Services.

COVID-19 Stimulus SBA's PPP & EIDL loans & SVOG grant.

your **CERTIFIED, REGISTERED** and **BONDED CONSULTANT:**
Ravdeep S. Bhasin Cell: 408-613-3876
 www.worldwidesvcs.com | ravdeep@worldwidesvcs.com
 15437 Stratford Drive, Ste 1, San Jose, CA 95124

ਡਾਕਟਰ ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਦੂਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਬਖਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰੰਗੇ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਚੀਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਬਣ ਗਏ। ਇਹ ਅਤਿ ਕਠਿਨ ਜਤ, ਸਤ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਵਿਸਮਾਦ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੇਲ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਪਾਰਸ ਤੋਂ ਪਾਰਸ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਅਚਰਜ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਤੇ ਰਹਿਤ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਦੇ ਦਸੇਰੇ ਬਣ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਇਕ ਸਾਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਝਰ ਧਾਰਾ ਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਅੰਦਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪਰਗਟ ਹੋਈ।

ਆਪ ਨੇ ਉਸ ਨਿਰਝਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜਰਿਆ ਵੀ ਤੇ ਸਹਿਆ ਵੀ ਜੋ ਨਾ ਜਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਨਾ ਸਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਬਲ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਆਪ ਵਰਤਾਇਆ। ਪਿਤਾ ਬਾਬਾ ਫੇਰੂਮਲ ਤੇ ਮਾਤਾ ਸਭਰਾਈ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਚਪਨ ਪਿੰਡ ਸਰਾਏ ਨਾਗਾ ਵਿਖੇ ਬਤੀਤ ਹੋਇਆ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਹਰੀਕੇ ਹਰੇ ਫਿਰ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ। ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਦਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਸੀ। ਆਪ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਪਾਰ ਸਾਂਭਦੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਧਰਮ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਸ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ

ਜੀ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕ ਵਸਨੀਕ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਜੋਧ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਦੇਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਆਪ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਮਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂਘ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਆਪ ਜੱਥੇ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਆ ਗਏ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣਾ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦਾ ਭਾਗ ਉਦੇ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਆਪਣੀ

ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਮੇਲ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਰੰਗ ਏਨਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਚੜਿਆ ਕਿ 'ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲਿ ਨ ਹਾਰੀਐ ਤੇਵੇਹਾ ਪਾਸਾ ਢਾਲੀਐ' ਦੀ ਰਮਜ ਪਰਗਟ ਹੋ ਗਈ। ਆਪ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲ ਪਏ।

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਵਰੂਪ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਨ, ਜੀਵਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹਰ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਮਨੋਰਥ ਬਣ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ

ਵਪਾਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਭੁੱਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਿਵ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੀ ਆਪ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਆਪ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸੀ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਕ ਰਸ ਫਿੱਕੇ ਤੇ ਵਿਆਰਥ ਸਨ। ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਕਰੜੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਿਆ। ਆਪ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ

ਦਾ ਢੰਗ ਸਨ ਜੋ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਲਈ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਸੰਜਮ, ਸਹਿਜ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰਨ ਸਮਰਪਣ, ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਕਸ਼ੋਟੀ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਤੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਬਣੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੰਗ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਰਥ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਦਾ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬਰਖਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਆਪ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰ ਬਣ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਆਪ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਸਹਿਜ, ਸੰਤੋਖ, ਖਿਆ, ਦਇਆ ਜਿਹੇ ਗੁਣ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭਾਣੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੁਮਾਯੂੰ ਆ ਨਿਕਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢ ਲਈ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਤਲਵਾਰ ਤੂੰ ਫਕੀਰਾਂ 'ਤੇ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਨਾਲ ਟਾਕਰੇ ਵੇਲੇ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸੀ? ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਤੋਂ ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਤਿਆ ਹੁਮਾਯੂੰ ਬੜਾ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਅਸੀਸਾਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਮਨ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਤਨ ਨੂੰ ਨਿਰੋਗ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਸਰਤਾਂ ਵੀ ਕਰਾਉਂਦੇ। ਸੇਵਾ ਤੇ ਭਗਤੀ ਲਈ ਤਨ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਆਪਨੇ ਵਚਨ ਕੀਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਮਨ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਰਨੈਲ

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਮੋ. ਨੰ 98151-24449

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1801 ਤੋਂ 1839 ਤੱਕ ਕਰੀਬ 38 ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। 1809 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸੰਧੀ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚਾਰਲਸ ਮੈੱਟਕਾਫ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫ਼ੌਜੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੜਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੂਰਬੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪਲਟਣਾਂ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮੁਹੱਰਮ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਾਜ਼ੀਆ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪਲਟਣਾਂ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫ਼ੌਜ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਛਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਰੇਡ ਪੂਰਬੀਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੈੱਟਕਾਫ ਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਵਾਇਆ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਹਰੇਕ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਫ਼ਰਮਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮੈੱਟਕਾਫ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਪਰੋਡ ਵਿਖਾਈ। ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫ਼ੌਜੀ ਪਲਟਣਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ, ਖੱਬੇ, ਅੱਗੇ, ਪਿੱਛੇ ਲੈਅ ਥੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁੜਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਤਰੀਕੇ ਵਾਲੀ ਅਸਿੱਖਿਅਤ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਪੱਛਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਉਸਤਾਦ ਲੱਭਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਈ ਪੱਛਮੀ ਜਨਰਲ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ :

ਯਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸ ਅਲਾਰਡ :

ਯਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੈਨਿਕ ਤੇ ਸਾਹਸੀ ਯਾਤਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੇਂਟ ਟਰੋਪਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਦੋ ਵਾਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ। 1815 ਵਿੱਚ ਵਾਟਰਲੂ ਦੀ ਜੰਗ ਹਾਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਛੱਡ

ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਟਕਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਈਰਾਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅੱਬਾਸ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਦਾ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਬਣਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੈਨਤੂਰਾ ਸਮੇਤ 1820 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। 1822 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਕੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ। ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪਰੋਡ ਦਿਖਾਈ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ 1839 ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਫਰਾਂਸ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਯਾਂ ਬੈਪਟਾਈਜ਼ ਵੈਨਤੂਰਾ:

ਵੈਨਤੂਰਾ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਰੂਬੀਨੋ ਬੇਨ ਤੋਰਾਹ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 25 ਮਈ, 1794 ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਦੇ ਸੂਬੇ ਮੋਡੇਨਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫਾਈਨੋਲੇ ਐਮੀਲੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਯਹੂਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਟਲੀ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਵਾਟਰਲੂ ਦੀ ਜੰਗ ਤੇ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਟਲੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਪਰ 1817 ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਟਲੀ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਸਤਾਂਬੁਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਲਾਲੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਵੀ ਬਾਕੀ ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਵਾਂਗ ਇਰਾਨ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕਰਨਲ ਦਾ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਰਾਨ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਫਸਰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਲਾਰਡ, ਐਵਾਟਾਈਬਲ, ਕੋਰਟ ਤੇ ਵੈਨਤੂਰਾ ਨਾਲ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਇਰਾਨ ਅੱਬਾਸ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਕੀ ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਰਾਨ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। 1822 ਵਿੱਚ ਉਹ ਤੇ ਅਲਾਰਡ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੈਨਿਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪਰੋਡ, ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤੇ, ਫ਼ੌਜ-ਏ-ਖ਼ਾਸ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪਦਵੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਗਵਰਨਰੀ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿੱਕਾ ਖੋਜੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ

ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ੧੮੪੩ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1858 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਰਡੈਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪਾਵਲੋ ਐਵੀਟੋਬਾਈਲ:

ਪਹਿਲੀ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਆਲੀਵਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਐਵੀਟੋਬਾਈਲ ਦੀਆਂ ਪਲਟਣਾਂ ਨੇ ਹੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਵੀਟੋਬਾਈਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਪਾਵਲੋ ਕਰੋਸੈਨਜ਼ੋ ਮਾਰਟੀਨੋ ਐਵੀਟੋਬਾਈਲ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 25 ਅਕਤੂਬਰ, 1791 ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਦੇ ਕਸਬੇ ਅਗੋਰੇਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਵਾਟਰਲੂ ਦੇ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। 1827 ਵਿੱਚ ਉਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਦੀਵਾਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਸੌਂਪੀਆਂ। 1829 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ ਤੇ 1837 ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਟਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨ ਲਜ਼ੇਰੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਹਿਲ ਤਾਮੀਰ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਜਲਦੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਕਲੱਡ ਐਂਗਸਟੋ ਕੋਰਟ:

ਕੋਰਟ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਸਤੰਬਰ, 1793 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੇਂਟ ਸੇਜ਼ਾਰੇ ਸੁਰ ਸੀਆਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਲੀਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1813 ਵਿੱਚ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਪੈਦਲ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। 1815 ਵਿੱਚ ਵਾਟਰਲੂ ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਹੋਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਫਸਰਾਂ ਸਮੇਤ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1827 ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੋਪਖ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਗਾਂ ਉੱਤੇ ਢਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ। ਨਵੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਢਾਲਣਾ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਤੋਪਚੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਯੁੱਧ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਗਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੇ ਜਮਰੋਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾਈ। 5 ਨਵੰਬਰ, 1840 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਵੈਨਤੂਰਾ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਸਤੰਬਰ 1843 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਲਈ। 1844 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਸ ਫਰਾਂਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। 1880 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਕਰਨਲ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਗਾਰਡਨਰ:

ਗਾਰਡਨਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਹੇਟਨ ਕੈਂਪਬੈਲ ਗਾਰਡਨਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿਸਕੋਂਸਿਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। 1809 ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਇਰਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ 1817 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਰੂਸੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। 1831 ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਪੁੱਜਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਤੋਪਖ਼ਾਨਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਗਾਰਡਨਰ ਦੀ ਡੋਗਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸਤ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਗਾਰਡਨਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 1877 ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ।

ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਾਂਝ

ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰੂ ਦਾ ਬੰਦਾ' ਵਿਚੋਂ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮੁਅੱਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮੁਅੱਜ਼ਮ ਆਪ ਲਾਹੌਰ ਠਹਿਰ ਗਿਆ ਤੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬੇਗ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਮਿਰਜ਼ਾ ਬੇਗ ਨੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਮੁਅੱਜ਼ਮ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਸੀ, ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਫਾਰਸੀ ਤੇ ਅਰਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ, ਜੋ 1633 ਈਸਵੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਨਾਮਾ, ਤੌਸੀਫ਼-ਓ-ਨਾਮਾ, ਗੰਜਨਾਮਾ, ਜੋਤਿ ਬਿਗਾਸ, ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਗੋਇਆ (ਗੋਯਾ), ਦਸਤੂਰ-ਉਲ-ਇੰਸਾਅ, ਅਰਜ਼-ਉਲ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਅਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹਨਾਮਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਜਦ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਜਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਹਿੱਤ ਜੂਝਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਓ ਤੇ ਤੇਗ ਵਾਹੁਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ੋ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇਗ ਦੀ ਥਾਂ ਕਲਮ ਦਿੱਤੀ।

ਫੁਰਮਾਇਆ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਓ ਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ। ਉਹ 1682 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹਿਜ਼ਾਦੇ ਮੁਅੱਜ਼ਮ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਮੀਰ ਮੁਨਸ਼ੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। 1705 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ 72 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਯੁਧ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲਿਆਂ ਲਈ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਗੀਣ ਜਾਂ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਝਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੂਦਰ ਜਾਂ ਅਛੂਤ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਲਈ ਉਹ ਗੁਲਾਮ ਹਿੰਦੂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ।

ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਕ ਲੁਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਦਸਵੰਧ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਤੁਰਕ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦੱਸੋ ?

ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਤਬੈ ਬਹੁ ਸਿਖਨਿ,
ਯੋਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਢਿਗ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ।
ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਸੁਨੋ,
ਅਰਜ਼ੀ ਹਮਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਿ ਥਾਰੇ।
ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਬਾਂਛਿਤ ਦੈ,
ਨਿਜ ਸਿਖਨ ਕੇ ਜਿਮ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰੇ
ਤਯੋਂ ਇਕ ਔਰ ਦਿਜੈ ਸੁਖ ਬਾਂਛਿਤ
ਦੀਨ ਭਏ ਹਮ ਮਾਂਗਤ ਸਾਰੇ॥

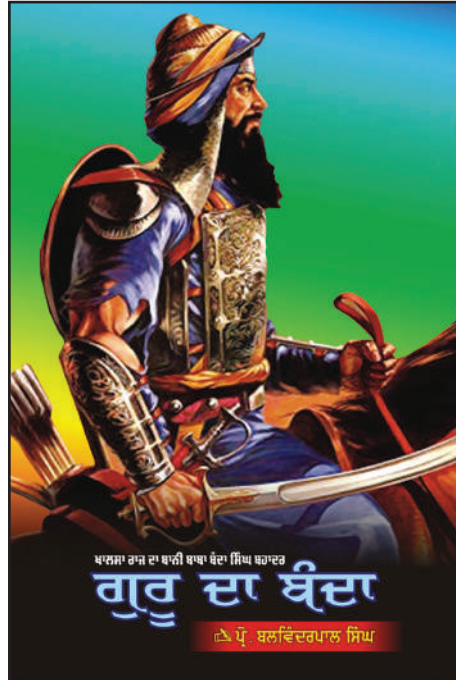
ਆਵਤ ਹੈ ਹਮ, ਰਾਵਰ ਕੇ ਹਿਤ
ਉਤਮ ਚੀਜ ਜਬੈ ਕਿਛੁ ਲੇ ਕੇ।
ਛੀਨਤ ਹੈਂ ਬਲ ਸੇ ਮਗ ਮੈਂ ਯਹਿ
ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਮਾਨ ਤਜੈ ਕੇ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਸਤਰ ਫੜੋ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਵੋ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੇ ਨਿਤਾਣਾਪਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜੀਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ :

ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਖਨ ਕੀ
ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ,
ਗੁਨ ਕੈ ਗੁਰੂ ਐਸ ਉਚਾਰੋ।

ਅਯੁਧ ਹਾਥ ਗਹੋ
ਸਭਿ ਹੀ ਤੁਮ, ਦੁਜਨ ਕੋ
ਬਲ ਕੈ ਦਲ ਮਾਰੋ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਮੁਗਲ, ਪਠਾਣ ਬੜੇ ਯੋਧੇ, ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ

ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮੌਨ, ਬਾਜਰਾ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ, ਕਬਾਬ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਾਜ, ਬਘਿਆੜ ਵਰਗੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਕਰੀ, ਚਿੜੀ, ਤਿੱਤਰ ਵਰਗੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਹੀ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ;

ਬਾਨੀ ਯੋਂ ਮਹਾਂਨੀ
ਸੁਖ ਦਾਨੀ ਰਸ ਬੀਰ ਸਾਨੀ
ਸੁਨਿ ਗੁਰੂ ਸਿਖਨ
ਵਖਾਨੀ ਪੁਨ ਐਸ ਹੀ।

ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਸ਼ੇਖ
ਸੱਯਦ ਮਹਾਂਨ ਬੀਰ, ਧੀਰ
ਜੰਗ ਜੀਤਬੇ ਕੋ
ਵਲੀ ਸਭਿ ਵੈਸ ਹੀ।
ਆਯੁਧ ਨ ਗਹਯੋ
ਹਾਥ ਕਬੀ ਹਮ ਸੁਨੋ ਨਾਥ,
ਕਹੋ ਤਿਨ ਸਾਥ ਭਟ
ਭੇਰ ਕਹੈਂ ਕੈਸ ਹੀ।

ਵਾਹਿ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ
ਔਂ ਕਬਾਬ ਕੋ ਅਚਨਹਾਰ

ਹਮ ਮੋਨ ਬਾਜਰੀ
ਖਵੱਯਾ ਸਭਿ ਹੈਂ ਸਹੀ।

ਜੰਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ
ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਯੋ

ਤਿੰਨ ਸੰਗ ਸਮੁਖ ਨਿਹਾਰ
ਹਮ ਸਭੈ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਕੈ॥

ਨਾਹਰ ਸਮਾਨ ਵਹਿ

ਦੀਸਤ ਕਰਾਲ।

ਹਮੈਂ, ਥਰ ਥਰ ਕਾਪੈਂ

ਖੋਫ ਖਾਇ ਨਿਸ ਦਿਨ ਕੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਰਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਬੂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਰੂਪਾ, ਭੂਪਾ, ਕੀਤੂ, ਕਾਲੂ, ਪੰਨਾ, ਮੰਨਾ, ਗੋਪੂ, ਲਾਲੂ ਆਦਿ, ਤੀਸਰਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤਪਨ ਤੇ ਸੂਦਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਨ ਆਸ਼ਰਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਰਣ ਵਿੱਚ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ੱਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ :

ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਕੀਤੂ ਕਾਲੂ ਪੰਨਾ

ਮੰਨਾ ਗੋਪੂ ਲਾਲੂ,

ਐਸੇ ਹੀ ਗਰੀਬ ਜੈਸੇ

ਨਾਮ ਜਿਨਿ ਕੇਰ ਹੈਂ॥

ਨਾਮ ਜਾਤਿ ਜਿਨ ਕੇ ਹੈਂ ਐਸੇ।

ਯਹਿ ਭਟ ਭੇਰ ਸਕੈਂ ਕਰਿ ਕੈਸੇ।

ਤਾਂ ਤੇ ਛਤ੍ਰੀ ਇਨਹਿ ਬਨਾਵੇ।

ਪਿਛਲੀ ਜਾਤਿ ਅੱਧਯਾਸ ਉਠਾਵੇਂ।

ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ 'ਪ੍ਰਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਿਆਂਗਾ :

ਇਨ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘਨ

ਕੋਂ ਦਯੈ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ।

ਏ ਯਾਦ ਰਖੈਂ ਹਮਰੀ ਗੁਰਿਆਈ।

ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਿੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਜ ਵਰਗੇ ਜ਼ਾਲਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਾਲਮ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰ ਸਕਣ :

ਮੈਂ ਅਸਿਪਾਨਿਜ ਤਬ

ਲਖੋਂ ਕਰੋ ਐਸ ਯੋਂ ਕਾਮ॥

ਚਿੜੀਅਨ ਬਾਜ ਤੁਰਾਯ ਹੋ,

ਸਸੇ ਕਰੋ ਸਿੰਘ ਸਾਮ॥

ਬਾਜ ਚਿੜੀ ਕਹੁ ਮਾਰ ਹੈ,

ਏ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਕਛੁ ਨਾਹ॥

ਤਾਤੇ ਕਾਲ ਕੀਓ ਇਹੈ,

ਬਾਜ ਹਨੇ ਚਿੜੀਆਹ॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1699 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਕੁਲ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਚਾਰੇ ਵਰਨਾਂ

ਨੂੰ ਇਕੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸੂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸੂਦਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ :

ਕਿਰਸਾਨੀ ਜਗ ਮੈ ਭਏ ਰਾਜਾ।

ਗਿਰ ਤਬ ਬਚੈਂ ਜੇ ਹੋਇ ਹੈ ਨਾਜਾ।

ਤੁਮ ਕੋਂ ਦੇਹਿ ਡੰਡ ਅਧਿਕਾਈ।

ਨਿਜਦ ਸੁ ਪਹਿਲੇ ਤੁਮ ਪਰ ਆਈ॥

ਫੇਰ ਖੁਆਰ ਹੋਇ ਜਗ ਸਾਰੇ।

ਆਵੇ ਫੇਰਿ ਖਾਲਸੇ ਦੁਆਰੇ।

ਹੋਇ ਨਿਰਮਾਨ ਖਾਲਸਾ ਸੋਈ।

ਤਬ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜ ਗਹਿ ਲੇਈ।

ਖੁਆਰ ਹੋਇ ਕੇ ਪੰਥ ਸੇਵਾਰੀ।

ਯਾਕੀ ਰਹੈ ਨ ਜਗ ਕੇ ਮਾਹੀ॥

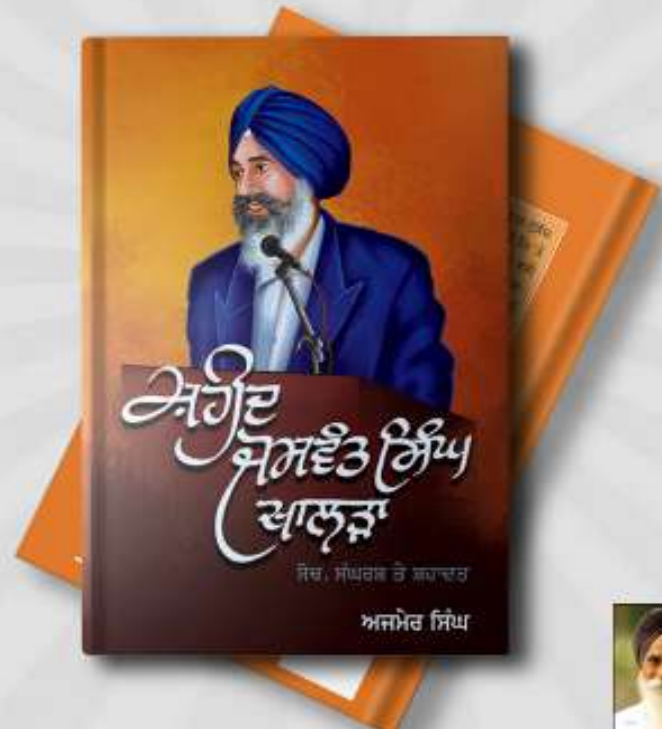
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨਗਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚੋਂ ਐਸੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਈ ਵਾਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਖੌਤੀ ਸੂਦਰ ਜਾਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਦਇਆ ਰਾਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਖਤਰੀ ਸਨ।

ਚਲਦਾ...

ਸ਼ਹੀਦ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਰਾਜਸ਼ੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਬਾਰੇ ਅਣਗੌਲੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਪੁਸਤਕ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੇ 1992 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਸਫਰ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਸਫਰ ਫਿਰ ਉਠੀ ਆਖਿਰ ਸਦਾ ਤੌਹੀਦ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇ। ਹਿੰਦ ਕੋ ਏਕ ਮਰਦ-ਏ-ਕਾਮਿਲ ਨੇ ਜਗਾਯਾ ਖਵਾਬ ਸੇ। (ਅਲਾਮਾ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ)

ਯਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਮੋ. ਨੰ. ੯੯੧੪੭੧੧੧੦੮

1469 ਈ: ਨੂੰ ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੁੰਨਿਆ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗਾਇ ਭੋਇ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਲਿਆਣ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਭੇਣ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਵੀਰ ਨਾਨਕ ਦੀ ਕਲਿਕਾਰੀ ਗੁੰਜੀ। ਇਹ ਕਲਿਕਾਰੀ ਉਹ ਲਲਕਾਰ ਬਣੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲਿਤਾੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਲਤਾੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ, ਅਣਖ ਤੇ ਗੈਰਤ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮ ਦੇ ਤਖਤ ਨੂੰ ਤਰੇੜਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

‘ਮਾਰਿਆ ਸਿੱਕਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ’

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਓਤ-ਪੋਤ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਰਾਹ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ। ਇਸ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਉਚ-ਨੀਚ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਵਰਗੇ ਫੋਕੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਲਈ ਖੜਨਾ, ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰ ਜਿਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸਦਗੁਣ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਜਬਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਲਈ ਓਦੋਂ ਤੱਕ ਡਟੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਆਖਰੀ ਸਵਾਸ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥

ਸਿਰ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥

ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥

ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥

(ਅੰਗ ੧੪੧੨)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਫੁਲਵਾੜੀ ਸਰਵ-ਗੁਣ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਮਹਿਕ ਹੈ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋਸ਼ ਕੰਡੇ ਬਣ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਬਾਗ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੁਲਵਾੜੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ

ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਲੀਹ ਪਾਈ। ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਠੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਅੰਦਰ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭੂਠ ‘ਜਬਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਬਰ ਨਾਲ’ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਸੁੱਟਿਆ। ਜੁਲਮ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ, ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਰ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਕ ਪਾਸੇ 52 ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ‘ਚੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਣਖ ਤੇ ਗੈਰਤ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਿਆਂ ਸੱਤਾ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਨੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੰਕਾਰ ਵੀ ਤੋੜਦੇ ਹਨ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੋਈ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜ-ਮਰਨਾ ਸਿੱਖ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਭੈ ਕਾਹੂ ਕਉ ਦੇਤ ਨਹਿ ਨਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤਿ ਆਨਿ॥

(ਅੰਗ ੧੪੨੭)

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ‘ਤੇ ਸੀਸ ਭੇਟਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਲੈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਅਲੌਕਿਕ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਦੀਨ-ਦੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਅੰਦਰ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰੂਹ ਫੁਕੀ ਉਹ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਹੋ ਗਏ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਤ ਚੁੱਕੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਕਾਂਝਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ। ਤਖਤ ਕੇਸਗੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣ ਆਸਮਾਨ ਨੇ ਝੁਕ ਕੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਗਿਣ-ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕ ਪੰਜਾਂ ਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਗੁਰੂ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਬਣ ਬਾਗੀ ਜਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋ ਗਏ। ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜੀ ਦੀ ਅਸਾਵੀਂ ਜੰਗ ਮੌਕੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਏ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਕਿ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲਹੈ ਦੀਨ ਹੇਤ॥

ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ ਕਬਹੂ ਨ ਛਾਡੈ ਖੇਤੁ॥ (ਅੰਗ

੧੧੦੫)

ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬੰਦਾ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਵੱਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉੱਤੇ

ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਾ ਚਾਅ ਲੈ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਕੋਲ ਆਣ ਪਹੁੰਚੇ, ਜੁਲਮ ਦੀ ਇਤਹਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਜਾਲਮ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾਉਂਦਿਆਂ ਕੋਈ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੰਘ ਹੱਸ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਪੜਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਜਬੇ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਦੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੀ ਰੂਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪਦੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮਰਣੁ ਮੁਣਸਾ ਸੁਰਿਆ ਹਰੁ ਹੈ ਜੋ ਹੋਇ ਮਰਨਿ ਪਰਵਾਣੇ॥

(ਅੰਗ ੫੭੬)

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਔਕੜਾਂ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਅਤੇ ਅੱਡਰੀ ਹੱਦ-ਹਸਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੜ ਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਗ-ਅੰਗ ਕੱਟ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨਾ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪਉਣੇ, ਸਿੱਖ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਖਾਤਰ ਹੋਈ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮਾਣ ਹਨ। ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਚਰਖੜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ‘ਪੰਨਯ ਘੜੀ ਸੋ ਪੰਨਯ ਚਰਖੜੀ, ਪੰਨਯ ਨਿਆਉਂ ਤੁਮਾਰਾ। ਧਰਮ ਹੇਤ ਜੋ ਚੜੇ ਚਰਖੜੀ, ਪੰਨਯ ਵਜੂਦ ਹਮਾਰਾ’ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸ਼ਹਾਦਤ ਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਵਾਕਫ਼ ਨੇ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੋਮੇ, ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵਧ ਪਿਆਰੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਇਸ਼ਨਾਨ ਉਪਰ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦਿਆਂ, ਕੌਮ ਦੀ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਬੋਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਨੱਕ ਭੰਨਿਆ, ਓਵੇਂ ਹੀ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਬੇਹੁਮਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਦਾ ਸਿਰ ਲਾਹ ਕੇ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਬਾੜਾ ਭੰਨਿਆ।

1746 ਈ: ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਅਤੇ 1762 ਈ: ਦੇ ਦੂਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਜਾਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਹਮਲੇ, ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਮੀਰ ਮੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਢੇ ਗਏ ਡਰਾਵਣੇ ਕਤਲੇਆਮ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਈਮਾਨ ਤੋਂ ਡੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਵਾਹੀ ਗਈ ਲਕੀਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ

ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸੀਸ ਤਲੀ ‘ਤੇ ਟਿਕਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਖੜੇ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੂਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਤੀਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚੜ ਆਈ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ।

ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਨਿੱਤ ਨਵੀਂ ਪੈਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਰ ਬਲਵਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਘ ਲੈ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਰਹਿਣਾ, ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਚਾਅ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਉਹ ਕੋਝੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਸਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਹਿਯਾਦਾ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਮਹਯਾਦਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੜਨਾ ਪਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈ ਪਾਟੋ-ਪਾੜ ਕਾਰਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫਿਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਅਤਾਂ ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ।

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਮਹਿਯਾਦਾ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਲਗਾਏ, ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਉੱਘਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਚੀਫ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਨਿਆਰੇਪਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ, ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਦਿ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਜਥੇ ਭੇਜ ਮੋਰਚੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ,

ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 ‘ਤੇ

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ਗੀ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਵਿਹੁਣੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਗਲਬਾ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ‘ਤੇ ਭਾਰੂ

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ

ਪਰਵਾਸੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹਰ ਕੌਮ/ਧਰਮ ਲਈ ਜੜਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅੰਨੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵੇਸਲਾਪਣ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਹਿਜ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਫਿਕਰ ਵਿਚ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਨੁੱਕਰੇ ਲੱਗ ਕੇ ਖੜੀ ਹੈ। ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੰਘ/ਕੌਰ ਦੀ ਕਸੋਟੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਛਾਂਗਣਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮ ਤੇ ਖੜੀ ਇਹ ਅਗੁਰਮਤਿ ਪਹੁੰਚ ਕੁੱਝ ਕੱਟੜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਲਬਾ ਤਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇਗੀ, ਪਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਖੋਖਲੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਖੜਿਆ ਸਾਡਾ ਨਿੱਜੀ

ਹਾਉਮੇ ਦਾ ਮਹਿਲ ਇਕ ਦਿਨ ਖੱਖੜੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਬਿਖਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਦਿ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਮੋਕਲਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਈਏ, ਵਰਨਾ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇਹ ਉਦਯਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਦਹਿਲੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਲਿਖ ਲਵੋ, ਸਾਡੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਐਸਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਉਹ ਲੋਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਮੁਖ ਤੋਂ ਉਚਰੀ ਹੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ। ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਬਲੀਅਤ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੈਂਠ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ

ਹੀਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੀ ਜਿੱਥੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਫੇਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕੁੱਲ 46 ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 27 ਗਲਤ ਨਿਕਲੇ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ 1357 ‘ਤੇ ਲਿਖਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੜ ਸਕੇ। ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਡੀ.ਐੱਸ. ਜੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੇਧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ

ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਧਰਮ ਅਲੱਗ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਖ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਰੇ ਤਾਂ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਦਰਦ

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸਰਬ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਮ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਜੋ ਘਟਨਾ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸ ਬੇਅਦਬੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰਫਾ ਦਫਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਅਸੀਂ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਨਜ਼ਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਖਾਲਸਾ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਫਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਗੰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਛੋਟੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਬੇਅਦਬੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤੀ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਡੇਰਾਵਾਦ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਡੇਰਾਵਾਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੀ ਇਹ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਵਰਜ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਵੇ, ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਜਗਦੀ ਜੋਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਵੇ, ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਤੇ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਝਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਅਸਲ ਦਰਦ ਉਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਹਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਸ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਹੀ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਆਏ ਦਿਨ ਖਬਰਾਂ ਸ਼ੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਬੇਸ਼ੱਕ ਧਰਮ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਸੋਚੀਏ ਤਾਂ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੀ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਮ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਜੋ ਚਲਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹੀ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੀ ਉਹ ਸਿੱਖ ਹਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਡਸਾ

ਬਰੜਵਾਲ

ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੱਲ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਡਾਢਾ ਨੁਕਸਾਨ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਲ ਦੀ ਗਤੀ ਦਾ ਵਧਣਾ, ਰਕਤ ਚਾਪ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਆਦਿ। ਗੁੱਸਾ ਉਹ ਹਨੇਰੀ ਹੈ ਜੋ ਅਕਲ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬੁਝਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ੀਰੋ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਚਰਨ ਸਹਿਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵ ਦੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ, ਸਵੈਮਾਣ ਜਾਂ ਅਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਵੱਜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਖਰਾ ਨਾ ਉਤਰਨ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਫੁੱਟਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਆਉਣ ਪਿੱਛੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਰ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਜਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਵਿਅਕਤੀ ਡਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਰਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਤੇ ਸਾਹਸ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਜਾਂ ਕਰਨ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਵੱਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜਦੇ ਵੇਖ ਉੱਥੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਣਾ ਵਧੇਰੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੈ। ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਤ ਤਾਂ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਗੁੱਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਗੁੱਸਾ ਤੁਹਾਡੀ ਨੇਕ ਨਾਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ। ਪਾਣੀ ਅਕਸਰ ਨਿਵਾਣ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਫਿਤਰਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਤੇ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਤਕੜੇ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਚੁਰਕਦਾ ਨਹੀਂ। ਘਰ, ਦਫਤਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਬਰ ਤੇ ਸਹਿਜਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਉਸਦੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੱਲ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗੁੱਸਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹਨ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੜਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਧੀਮਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੂਰਬੀਰ ਨਾਲੋਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੇਹਤਰੀ ਨਾਲ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ਼ੇਖ ਸਾਅਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸੇਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰੇ, ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਰੱਖੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ

੯੭੭੯੧੧੮੦੬੬

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਦਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕੇਵਲ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੇ ਸੌਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਆਏ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਆਈਆਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਆਈ। ਜੇਕਰ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭੈਣ ਭਾਈ ਸਾਰੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸਾਥ

ਵੱਧ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਬਿਪਤਾ ਪੈਣ ਉੱਪਰ ਪਿੱਛੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਇਨਸਾਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬੇਝਿਜਕ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪਲ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਯਾਦਾਂ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਏ ਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਰਖ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਉਸਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ

ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਬਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਗਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਦੋਸਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤ ਦੀ ਪਰਖ ਮੁਸੀਬਤ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸਤ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਖੜਦੇ ਹਨ। ਬਿਪਤਾ ਪੈਣ ਵੇਲੇ ਸਾਥ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਸਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਨਾਲ ਕਰੇ। ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਕਲਪਨਾ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਿਭਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨਾ ਭਰੋਸਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗ ਅਡੋਲ ਹੋ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ ਸਕਣ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋ।

ਕਈ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਸੁਭਾਅ, ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਮ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਯਾਦਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੀ ਜੀਵਨ ਹੈ, ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬੇਰੁਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਨਾ ਗਵਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰ ਕੇ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਪਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

FUEL DISCOUNTS

UPTO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FUEL CARDS

NO CREDIT - NO PROBLEM
BEST CUSTOMER SERVICE

FACTORING

WE WANT TO MAKE FACTORING EASY FOR YOU
SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

YOU BREAK DOWN

WE SHOW UP
24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS

GET NATIONAL ACCOUNT
NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL MANAGEMENT

DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO

(855)641-6955, (888)795-7035

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ

ਇੰਜੀ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ

9646113251

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਖੂਬੀ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ, ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਜ਼ਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਸ਼ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਤੇ ਸਮਝਣਾ। ਇਹ ਸੋਚਣ, ਸਮਝਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ 'ਸਾਫਟਵੇਅਰ' ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸੂਖਮ ਸਰੀਰ, ਸਾਡਾ ਮਨ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਹੁਣੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਧਿਆਨ ਹੋ ਜਾਉ, ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ 'ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ' ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫ਼ਰਕ ਇੰਨਾ ਕੁ ਹੈ ਕਿ 'ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ' ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੰਤਰਾਂ ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨਸਾਨੀ ਦਿਮਾਗ (ਮਨ) ਦੇ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ 'ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ' ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਰਨਾ ਇੰਨੇ ਕੀਮਤੀ ਤਜਰਬੇ ਭਰੇ ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵਿਕ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ।

ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਨ ਰੂਪੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਚੇਤਨ ਤੇ ਦੂਜਾ ਅਰਥ ਚੇਤਨ। ਉਪਰੀ ਸਮਝ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਜੋ ਕਰਦੇ, ਸੁਣਦੇ, ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਇਹੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਸ ਹੋਸ਼ ਵਾਲੇ ਮਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੇ, ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦਾ ਕੇਵਲ 10% ਹੀ ਹੈ ਬਾਕੀ ਮਨ ਦਾ 90% ਅਰਥ ਚੇਤਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਠੀਕ

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਤੈਰਦੇ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਤੋਦਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝਾ ਕੁ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਕੇਵਲ 10%) ਬਾਕੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੋਝੇ ਇਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਜਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਝੇ ਦਾ ਮਲਾਹ ਕੇਵਲ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਤੋਦਾ ਸਮਝ ਬੈਠਦਾ।

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਮ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਮਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਸਾਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਤੋਂ ਅੱਗੇ 'ਪਾਣੀ' ਡੁੱਬਾ ਲੱਗਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਹਿੰਮਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਰਹੱਸਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁੰਦਾ ਇਉਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿਤਾ-ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਓਪਰੇ ਜਿਹੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਰਫ਼ਚੱਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਸੋਚ ਅਸੀਂ ਖ਼ਾਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ, ਗਮ, ਦੁੱਖ, ਹੈਰਾਨੀ ਜਿਹੇ ਭਾਵ ਲੈਕੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਚੇਤਨ ਮਨ ਤੋਂ ਬੈਰੀਅਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅਰਥ ਚੇਤਨ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੋਜ਼ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦੇ।

ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਾਦਾ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ:-

1. ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਰੁਟੀਨ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਲਾਹਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਿਕਰ ਭਰਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ

ਸੰਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਕੁਦਰਤੀ ਅਲਾਹਮ' ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਾਏ ਅਲਾਹਮ ਤੋਂ ਘੱਟਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਠਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਬੀਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਬਿਨਾਂ ਤਰਤੀਬ ਵਾਲੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਚ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ।

ਮਾਹਿਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੇਤਨ ਤੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਘਟ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ, ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਰਨਾ ਕੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਬੰਧੀ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਸੋਚਣੀ ਹੈ ਕਿ 'ਮੇਰਾ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ', ਕੋਈ ਦੁਬਿਧਾ ਨਹੀਂ ਧਿਆਨ ਸਫਲਤਾ ਵੱਲ 'ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜਦੀ ਕਲਾ' 'ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਦੀ ਝਲਕ (ਵਿਜ਼ੂਅਲ) ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਮਨ ਵਿਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਮ ਦਿਨ 'ਚ ਦੋ ਵਾਰ ਉਦੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੌਣ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ 'ਚੇਤਨ ਮਨ' ਨੀਂਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ 'ਅਵਚੇਤਨ' ਮਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਸੋਚੀ ਸੋਚ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਅੰਤਰਮਨ ਵਿਚ ਘਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਉਦੋਂ, ਜਦੋਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹੀ 'ਵਿਚਾਰ' ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਖਤਮ ਤੇ ਚੇਤਨ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਹਿਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ਪਰ ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਡਾ ਅਵਚੇਤਨ ਇਸ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਤੋਂ ਅਣਕਿਆਸੇ ਨਤੀਜੇ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫੋਨ ਕਾਲ, ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਅੱਖਰੀ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਪੜਕੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲਣੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਯਕੀਨ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਕਰਕੇ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਪੂਣੀ ਕੱਤ ਕੱਤ ਕੇ ਰੱਖੀ ਜਾਓ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਕਪੜਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਸੌਣ ਲੱਗੇ ਪਛਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਗੁਣਗੁਣਾ ਲਵੇ ਜਾਂ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ ਸੌ ਜਾਓ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੁੱਤਿਆਂ ਉਹ ਅੰਦਰ ਗੂੰਜਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਗੱਲ ਕੀ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਚਾ ਦੇ ਦਿਓ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਹੈ ਇਸਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਸੰਸਾਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਤੰਗੀਆਂ ਕੱਟ ਕੇ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਪੜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੇ ਜਿੰਦਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਾਲਤੂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਈਏ ਜੇ ਘਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁਖੀ ਹਨ

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ

ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਰ ਦੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਬਖਸ਼ੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ। ਪਰ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਸ ਸਹੁਰਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨੀ ਪਏ। ਕਈਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਤਾਂ ਸੱਸ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਜੂਠੀ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਹੈ, ਪਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਪਾਪਾ ਜੀ ਮੰਮੀ ਜੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਬੁੱਢਾ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨੂੰਹਾਂ ਇਹ ਸੋਚਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੱਸ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਰੱਖੇ ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਖੁੱਲੀ ਰੱਖੇ, ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਘਰ ਨੂੰ ਸਵਾਰਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਬੋਝੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੱਖ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ

ਕਦਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਸੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਇਹ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਕਰਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਿਆਣਾ ਅਤੇ ਨਿਆਣਾ' ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਛੱਡ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੇਕਦਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਸੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਖੇ ਘਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਓ। ਪਰ ਜੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ, ਕਲੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਵੀ ਸੁਆਦ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਨਗੇ ਤੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਸੋ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬਦਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਹੁਤ ਕਦਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੋ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਭਾਗ 4

ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ

Adelaide (Australia)

+61 433 442 722

ਮਾਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸੈਂਤੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਪਾ ਸਾਨੂੰ ਕੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਜੇ ਦੂਜੀ ਵਿਚ ਪੜਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਨਾ ਪਰ ਟੱਬਰ ਨੇ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾਣੀ ਸੀ,

ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੋਟੀ ਹੀ ਪੀਪੀਆਂ ਖੜਕਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।

ਸਿਆਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਾਦੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦੀ 'ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ' ਬੰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਸੋਲਾਂ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਣੀ ਉਮਰ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ 'ਹੱਥ ਫੈਲਾਉਣ' ਤੋਂ ਮੈਂ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 'ਮੰਗਣ' ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਲੈ ਆਵਾਂ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੰਨ 'ਤੇ ਜੂਠੀ ਨਾ ਸਰਕੀ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੌਣ ਫਾਈਲ ਲੈਕੇ ਆਇਆ, ਕਿਸ ਨੇ ਫਾਈਲ ਭਰੀ ਜਾਂ ਭਰਵਾਈ, ਕਿਸਨੇ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਵਾਏ,

ਮੇਰੇ ਲਵਾਈਆਂ। ਮੇਰੇ ਜ਼ੁੰਮੇ ਆਖਰੀ ਕੰਮ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਫਾਈਲ ਜਮਾਂ ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਆਵਾਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਸੋਚੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਫਾਈਲ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਦਾਨ ਲੈਣ' ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਬੱਸ, ਮੈਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਕਿਹੜੇ ਥਾਂ ਸੁੱਟੀ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ, ਮੁੜ ਮਾਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਵਾਉਣ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।

ਸਾਡੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਖ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੇ ਗਏ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਨੱਥੇ ਕੁ ਗਏ ਦਾ ਪਲਾਟ ਲੈ ਕੇ ਕਮਰਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਾ ਘਰ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆਂ ਦਾ ਵੇਚ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਡੇਰੇ

ਲਾਏ। ਸਾਡਾ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਕਦੇ ਚਟਨੀ ਤੇ ਕਦੇ ਅਚਾਰ ਨਾਲ ਕੈਂਡਲ ਲਾਈਟ ਡਿਨਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਘਰੇ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਆਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਛੱਡ ਕੇ ਆੜਤੀਆਂ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਮੇਰੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਛੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿੱਥੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲਦਾ।

ਚਾਰ ਸੌ ਵਿਚ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਲਾਹ ਇਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ (ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ) 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਘਰ ਵਿਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਵੇਖਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਨੰਨੇ ਜਿਹੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇ।

ਮੈਂ ਫਿਰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਭੁੱਖੇ ਢਿੱਡ ਸੌਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਮਾਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਬੋਝਾ ਬਹੁਤ ਸਿਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਘਰੇ ਹੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਸਿਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੱਗਿਆ, ਦੁੱਖ ਵੀ ਬਹੁਤ ਝੱਲੇ ਪਰ ਆਖਿਰ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਿਹਨਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਾਤਾ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਦੇ ਕੰਗਾਰੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਚੋਗਾ ਨਸੀਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਪੂਜਾ ਨੇ ਵੀ ਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਬਾਗ਼ੀ ਸੁਭਾਅ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਨਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਉਹ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਏਨੀ ਲਾਜ ਅੱਜ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਾਣਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਦੇ ਅਹਿਸਾਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇੰਝ ਹੀ ਸਭਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖੇ, ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੇਰੀ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਨਵੇਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਦਰਸ਼ਕ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ

ਲਾਕਡਾਊਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਵੇਂ ਵਸੀਲੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੰਦ ਪਏ ਸਿਨੇਮਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਲਘੂ ਫਿਲਮਾਂ, ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇੜੀ ਦੇ ਚੱਪੂ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ 'ਜੀਅ' ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘਣੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲਿਆਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 'ਚੋਪਾਲ' ਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਐਪ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਡੀਓ ਸਟ੍ਰੀਮਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਟੋਰੀਟੈਲਰ, ਜੀ 5 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ ਜੀ 5 ਦੀ 'ਰੱਜ ਕੇ ਵੇਖੋ' ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਹੈ। ਜੀ ਸਟੂਡੀਓਜ਼ ਨੇ 'ਪੁਆੜਾ, ਕਿਸਮਤ 2, ਜਿੰਨੇ ਜੰਮੇ ਸਾਰਾ ਨਿਕੰਮੇ, ਅਤੇ ਡੁੱਫੜ ਜੀ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਮ ਐਮੀ ਵਿਰਕ, ਸੋਨਮ ਬਾਜਵਾ, ਸਰਗੁਣ ਮਹਿਤਾ, ਬੀਨੂੰ ਢਿੱਲੋਂ, ਗੁਰਨਾਮ ਭੁੱਲਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਵਰ-ਪੈਕਡ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਥੀਏਟਰ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟਾਇਟਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਵੈੱਬ-ਸੀਰੀਜ਼, ਓਰੀਜਨਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਿਰਫ 499/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਲਾਨਾ ਸਬਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

'ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 70% ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਇੰਟਰਨੈਟ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀਡੀਪੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਘਣਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਵਿੱਚ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ, ਢੁੱਕਵੀਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਅਸੀਂ ਟੀਵੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ

ਅਤੇ ਓਟੀਟੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਜੀ 5 ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਅੱਜ, ਜੀ-5, 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਐਨ-ਡਿਮਾਂਡ ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ 100+ ਲਾਈਵ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। 140 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੀ-5, 12 ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਮਲਿਆਲਮ, ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ, ਕੰਨੜ, ਮਰਾਠੀ, ਉੜੀਆ, ਭੋਜਪੁਰੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 2021 ਵਿੱਚ 50+ ਥੀਏਟਰਸ ਅਤੇ 40+ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਲਾਈਨ-ਅਪ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਯਕੀਨਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਦਮ ਕੀ ਕੀ ਰੰਗ ਲਿਆਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਸੱਭ ਨੂੰ ਇਤਜ਼ਾਰ ਹੈ।

ਸੁਆਹ ਖੇਹ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੜਾ ਰੋਣਕੀ ਹੈ। ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਤ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ 'ਹੋਰ ਫਿਰ', 'ਹੋਰ ਫਿਰ' ਆਖਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ। ਪੱਤੇ 'ਤੇ ਪੱਤਾ ਸੁੱਟਦਾ ਈ ਆਉਂਦੇ। ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਰਿਹਾ: ਇਕ ਵਾਰ ਮਹਾਨ

ਗਾਇਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਵਿਹਲੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਚਿੱਤ ਕੀਤਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਘੁੰਮਣ-ਘੁਮਾਉਣ ਨੂੰ, ਮਿਲਣ-ਗਿਲਣ ਮਿਲਾਉਣ ਨੂੰ। ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ। ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, 'ਇਹ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨੰਬਰ ਏ।' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਹਾਂ ਜੀ, ਦੱਸੋ, ਮੈਂ ਮਲਕੀਤ ਹੀ ਬੋਲ ਰਿਹਾ'। ਅੱਗੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਿਹੇਰੇ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ ਬੋਲੀ, 'ਵੇ ਮਲਕੀਤ ਮਾਂ ਸਦਕੇ, ਮੈਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਵੇ ਲੋਕ ਏਥੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਲੱਭਦੀ ਫਿਰਦੀ ਆਂ। ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਟੈਮ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ।' ਮਲਕੀਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਬਈ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਏਨਾ ਚਾਅ ਚੜਿਆ ਕਿ ਸਿਰ ਈ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਨਾ ਲੱਗਣ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਮਾਂ, ਹਾਏ-ਹਾਏ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਆ। ਲਉ ਜੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਬੇ ਇਥੇ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਰਹੀ ਏ, ਉਥੇ ਹੀ ਖੜੋ ਜਾ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਤੈਨੂੰ ਲੈਣ ਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਕਾਰ ਭਜਾਈ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਓਵਰ ਸਪੀਡ 'ਤੇ ਗਿਆ। ਉਤਰ ਕੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗੱਡੀ ਤਾਂ ਕੀ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਇਆ। ਉਹਨੂੰ ਘਰੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਏਨਾ ਚਾਅ ਕਿ ਮੈਂ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਜ਼ੀਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਆਉ-ਭਗਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡਿਓ। ਲਉ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੀਜ਼ੇ ਮੰਗਵਾਏ, ਪੇਸਟਰੀਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ, ਨੂਡਲਜ਼ ਤੇ ਬਰਗਰ ਵੀ ਸਜਾ ਦਿੱਤੇ। ਜੂਸ ਤਾਂ ਪਤਾ ਈ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੱਖੇ। ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੁਝ ਖਵਾਈਏ, ਕਦੇ ਕੁਝ ਪਿਆਈਏ। ਰਾਤ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਲੱਥਦੀ ਗਈ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਚ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਕਵਾਨ ਡਾਇਨਿੰਗ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਸਜਾਏ। ਖਾਂਦੇ ਗਏ, ਖਾਂਦੇ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕ ਪਲ ਇੰਜ ਜਾਪਿਆ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਓਵਰ-ਈਟਿੰਗ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਗਲ-ਗਲ ਤੀਕਰ ਖਾ ਲਿਆ। ਘਰਵਾਲੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਮਰੇ 'ਚ, ਵਧੀਆ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਹੁਣ ਅਰਾਮ ਕਰਵਾਉ, ਪਰ ਇਹ ਕੀ, ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੇਬੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਥਾਸੀ ਜਿਹੀ ਲੈ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ, 'ਵੇ ਮਲਕੀਤ, ਮਾਂ ਸਦਕੇ, ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਟੀ-ਰੂਟੀ ਵੀ ਖੁਆਏਂਗਾ ਕਿ ਅਹਿ ਸੁਆਹ-ਖੇਹ ਨਾਲ ਹੀ ਪੇਟ ਭਰੇਂਗਾ।'

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ

ਮਿਸਤਰੀ ਬਣਕੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੁਬਈ ਤੱਕ

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬੀ ਸੀ। ਮੈਂ, ਮੇਰੀ ਦੋ ਭੈਣਾਂ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਜਾਣੇ ਇੱਕ ਹੀ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਪੁੱਤਰਾ ਤੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਸਿਖਲੇ ਜੋ ਪਲਾਸ ਅਤੇ ਪਾਨੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੇਰੀ ਗਰੀਬ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਵਾਂ ਜਾਂ ਫੇਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਖੋਲ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਲੱਗਣ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਬਾਰਵੀਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣੇ ਸਨ, ਏਨੇ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਵਾਲਾ ਮਾਸ਼ੜ ਛੁੱਟੀ ਆਇਆ। ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਖਾਓ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਈ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੇਰੀ ਰੁਚੀ ਅੱਗੇ ਪੜਨ ਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਦੁਬਈ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਮੈਂ ਵੀ ਮਿਸਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪੇਪਰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਇਕ ਮਿਸਤਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਉਸਤਾਦ ਸ਼ੱਥੀ ਮਿਸਤਰੀ ਜਿਸ ਕੋਲੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਿੱਖ ਗਿਆ।

ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਸ਼ੜ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਲੋ ਕਰ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚੱਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। 3 ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਜੁੜਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਰਕਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਮੈਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਵੇਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਜਾਂਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜਾ ਸੀ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਤੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹੀ ਖੜੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਰੋਕ ਕੇ ਮੱਦਦ ਲਈ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕਰਾ ਦਿਓ ਜੀ ਮੱਦਦ। ਅਸੀਂ ਪਟਿਆਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਧੂਆਂ ਮਾਰ ਗਈ। ਮੁੜਕੇ ਚੱਲ ਨੀ ਰਹੀ। ਮੇਰੇ ਰੋਟੀ ਵਾਲੇ ਝੋਲੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸ ਤੇ ਪਾਨਾ ਹਰ ਵਕਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਚੱਲੋ ਮੈਂ ਕੋਈ 30-40 ਮਿੰਟ ਲਾਏ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਦਕਾ ਗੱਡੀ ਚੱਲ ਪਈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ। ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੇ ਅਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲਾ ਕਾਰਡ ਦੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ

ਵਾਲੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਦੁਕਾਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਦੁਬਈ ਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੰਗਵਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਬੇੜੀ ਮੱਦਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ ਦਿੱਤੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਹੋਣ ਲੱਗਾ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਾਰ ਲੈ ਲਈ ਤਾਂ ਮੈਂ 130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਮਾਸ਼ੜ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਉਂਦੇ ਸਿਆਲ ਮਾਮੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢਦੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਫੁਸਰ-ਫੁਸਰ ਕਰਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਏ। ਅਖੀਰ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਵੇ ਸੁੱਖੀ ਪੁੱਤ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਨਾਲੇ ਆਪਣੀ ਵਹੁਟੀ ਵੱਲ ਵੇਖ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਉਥੇ ਜ਼ਨਾਨੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰੀ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕਿਉਂ ਖਰਾਬ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਨਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਮੇਰਾ ਪਾਗਾ ਉਪਰ ਚੜ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਬਾਪੂ, ਮਾਮਾ-ਮਾਮੀ, ਮਾਸੀ ਮਾਸ਼ੜ ਸਾਰੇ ਥਿਠਾ ਲਏ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਲੀ ਤੇ ਜ਼ਨਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਦੱਸੀ? ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਦੇਖਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ। ਅਖੀਰ ਨਾਨੀ ਬੋਲੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਪੁੱਤਰ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਵਾਈ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਨਾਨੀ, ਮਾਮਾ-ਮਾਮੀ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪੈਣਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ। ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸ਼ੜ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ। ਅੱਠ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਮਾਸ਼ੜ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਮਾਸ਼ੜ ਪੰਜ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਸੀ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ,

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਤੇ ਮਾਸ਼ੜ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਮਾਸ਼ੜ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮਾਸ਼ੜ ਦਾ ਬਿਮਾਰ ਦਾ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਨੇ ਮਾਸ਼ੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਮਾਸ਼ੜ ਫੋਨ ਨਾ ਚੁੱਕੇ। ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਮਾਸੀ ਦਾ ਫੋਨ ਮੈਨੂੰ ਆਇਆ। ਮਾਸੀ ਕਹਿੰਦੀ ਪੁੱਤ ਮਾਸ਼ੜ ਫੋਨ ਨੀ ਚੁੱਕਦਾ, ਲੱਗਦਾ ਤੇਰਾ ਮਾਸ਼ੜ ਹੈਨੀ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਗੈਰਾਜ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮਾਸ਼ੜ ਕੋਲ ਫੇਰ 130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮਾਸ਼ੜ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਦੁਨੀਆ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਆਇਆ। ਮਾਸ਼ੜ ਦੇ ਇਲਾਜ ਸਮੇਂ ਖੂਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੀਰ ਚਲੋ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸ਼ੜ ਬਿਲਕੁਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮਾਸ਼ੜ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੀਦੀ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਵੀ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਅੱਜ ਮਾਸ਼ੜ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮਾਸ਼ੜ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲੱਗਿਆ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਮਾਸ਼ੜ ਜੀ ਬਾਕੀ ਸਭ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੰਦਾ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤੋਹਮਤ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਦੂਜਾ ਮੈਂ ਵਿਆਹਿਆ ਵਰਿਆ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਓ ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ ਜਨਾਨੀ ਵਾਲੀ ਤੋਹਮਤ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਦੱਸੋ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤੇ ਲੱਗੀ ਤੋਹਮਤ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਿੰਝ ਬਰਦਾਸ਼ ਕਰਦਾ? ਮਾਸ਼ੜ ਨੇ ਦੋਵੇ ਹੱਥ ਜੋੜੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਤੇ ਇੱਕ ਉਪਕਾਰ ਹੋਰ ਕਰ ਮੇਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟਿਕਟ ਕਰਾ ਦੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਮੰਗ ਲਵਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਕੇ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੇ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਾ ਲਾਓ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਪਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹਨ। ਬਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹਰ ਪਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹਨ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਤਿਆਜ਼

ਸੰਪਰਕ: ੮੯੬੮੦-੬੨੫੨੧

‘ਬਸ, ਨਿਕਲਣ ਹੀ ਲੱਗਦਾ,’ ਕਹਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕੈਸ਼ਿਨ ‘ਚ ਆ ਕੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਮਾਰਿਆ, ‘ਹਾਲੀਂ ਵੀ ਫਰਕ ਆ ਰਿਹਾ ਐ।’

‘ਪਰ, ਫਰਕ ਪੈ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ?’ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੀ ਸੁਰ ਉੱਚੀ ਸੀ। ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਾ ਡਰ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਚਿਹਰਾ ਹੋਰ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਗੇਟ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਨੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਠੰਢੇ ਲਹਿਜੇ ‘ਚ ਸਵਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ, ‘ਮਦਨ... ਫਰਕ ਕਿੰਨਾ ਆ ਰਿਹੈ?’

‘ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ, ਸਰ,’ ਢਿੱਲੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਨੇ ਤੀਜੀ-ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਉਹੋ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ‘ਚ ਹਵਾ ਭਰ ਕੇ ਫੂਕ ਮਾਰੀ।

ਉਸ ਦੇ ਕੈਸ਼ਿਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਡੀਲਿੰਗ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਪਰ ਲੱਗੀ ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਅੱਠ ਤੋਂ ਨੌਂ ਵਜਾਉਣ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਿਹਲੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਕੈਸ਼ਿਨ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ ਕਾਊਂਟਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਚੱਕਰ ਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ। ਸ਼ਾਰਦਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫਿਰ ਵੱਜਿਆ। ‘ਸ਼ਾਰਦਾ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਆ ਰਿਹਾਂ,’ ਉਸ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ‘ਚ ਤਲਖੀ ਸੀ।

‘ਗੌਰਵ ਭਾਜੀ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨ ਐ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ। ਫੇਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਚਲੇ ਜਾਣੇ... ਬੋਡੇ ਈ ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਫੋਨ ਕਰ ਰਹੀ ਆਂ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਏ ਬੋਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੀ...’ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।

ਗੌਡ!’ ਬੋਡੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਫਿਰ ਵੱਜੀ। ਸਕਰੀਨ ਤੇ ‘ਗੌਰਵ ਭਾਜੀ’ ਲਿਖਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

‘ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ਾਲ! ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਟੈਮ ਲੱਗਣੈ?’ ‘ਬਸ, ਭਾਜੀ, ਆ ਹੀ ਰਿਹਾਂ, ਕੈਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਰੋਲਾ...’

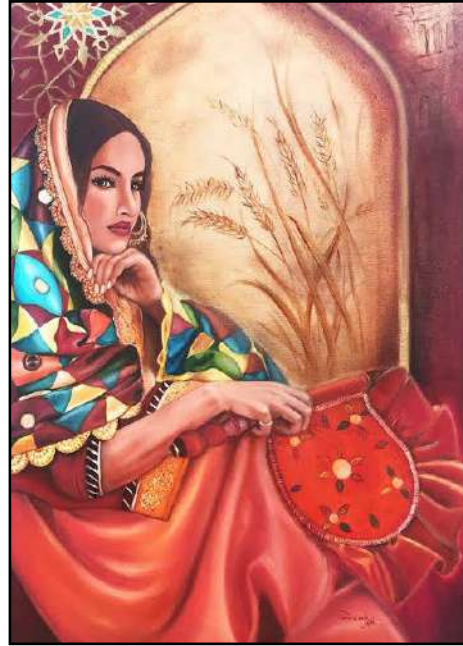
‘ਸੁਣ... ਦੇਖ, ਮੇਰੀ ਟ੍ਰੇਨ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਤੂੰ ਆਏ ਕਰ, ਸਿੱਧਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੀ ਆ-ਜਾ, ਅਸੀਂ ਚਲਦੇ ਆਂ।’

‘ਠੀਕ ਐ, ਭਾਜੀ’ ਫੋਨ ਕੱਟਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਕੁਝ ਘੱਟ ਹੋਈ। ਪਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡੋਝ ਪਿਆ। ‘ਪਾਪਾ, ਆਜ ਟਾਈਮ ਪੈ ਆ ਜਾਨਾ ਆਫਿਸ ਸੇ, ਪਿਛਲੀ ਬਾਰ ਕੀ ਤਰਹ

ਲੇਟ ਮਤ ਹੋ ਜਾਨਾ, ਨਹੀਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪ ਸੇ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੂੰਗੀ,’ ਮਿੰਨੀ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। ‘ਨਹੀਂ, ਬੇਟੇ, ਆਈ ਵਿਲ ਡੈਵੀਨੋਟਲੀ ਕਮ’ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਿਆ ਸੀ।

‘ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਬੈਂਕ ਐ ਬੋਡੀ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ‘ਤੇ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਨੀ ਮਿਲਦੀ’ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨੇ ਕਾਰ ‘ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਟਿਫਨ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ।

‘ਤੇਨੂੰ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਸ਼ਾਰਦਾ! ਅੱਜ ਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾਉਣੇ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਖੜ-ਜੂ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਰਾਂਚ ਮਨੇਜਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ।’ ‘ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੈਂਕ ਵੀ ਨਾ...,’ ਸ਼ਾਰਦਾ ਅੱਗਿਉਂ ਬੋਲਦੀ-ਬੋਲਦੀ ਰੁਕ ਗਈ ਸੀ।

‘ਸਰ, ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਐ।’ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਉਸ ਦੇ ਕੈਸ਼ਿਨ ‘ਚ ਫਿਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ। ‘ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ‘ਚ ਪੈ ਗਏ।’

‘ਫੋਨ ਕਰੋ, ਫੇਰ, ਉਹਨੂੰ।’ ‘ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਰ। ਪਰ ਉਹ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਣੀ ਈ ਨੀ ਪੈਣ ਦਿੰਦਾ।’

‘ਹੈ ਕੌਣ ਉਹ?’ ਉਸ ਨੇ ਭਰਵੱਟੇ ਕੱਸੇ। ‘ਜੇ.ਈ. ਐ ਕੋਈ।’

ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਡਾਇਲ ਕੀਤਾ। ‘ਹੈਲੋ, ਹਾਂ, ਹਰਬੰਸ ... ਠੀਕ ਐ ਸਭ ... ਕਾਹਦਾ ਬਰ-ਡੇ, ਯਾਰ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ‘ਚ ਫਸਿਆ ਬੈਠਾਂ ... ਸੁਣ! ਬੋਡੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਜੇ.ਈ. ਐ ਇੱਕ! ਉਹਦੇ ਖਾਤੇ ‘ਚ

ਰਿਟਰਨ ਗਿਫਟ

ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਮੋੜ ਨੀ ਰਿਹਾ। ... ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਤੇਨੂੰ ਨਾਮ ਦੱਸਦੇ..., ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਮਦਨ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮਦਨ ਕੋਲੋਂ ਫੋਨ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਕਰੀਨ ‘ਤੇ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਿਸ ਕਾਲਾਂ ਦਿਸੀਆਂ। ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਫਿਰ ਖੜਕੀ।

ਆਵਾਜ਼ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ‘ਹਾਂ, ਦੀਦੀ, ... ਬਸ, ਉਹ ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਸੋਲਵ ਹੋ-ਗੀ ਸਮਝੋ... ਬੜਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗ-ਜੂ ਟਾਈਮ ... ਕੋਈ ਨੀ ਤੁਸੀਂ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲੋ, ਭਾਜੀ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੋਣੈ... ਕੋਕ ਬਾਅਦ ‘ਚੋਂ ਕੱਟ ਲਾਂ-ਗੇ’

ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਟੇਬਲ ‘ਤੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਮਸੋਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿੰਨੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮ ਗਿਆ। ‘ਪਾਪਾ, ਆਪ ਏਕ ਘੰਟੇ ਮੈਂ ਕਿਤਨੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਲੇਤੇ ਹੋ?’ ਮਿੰਨੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ।

‘ਦੱਸੋ ਨਾ, ਪਾਪਾ!’ ‘ਪੰਜ ਸੌ!’ ਕਾਫ਼ੀ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਐਵੇਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ‘ਪਰ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਐ?’

‘ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਬਰਬ-ਡੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੁਝੇ ਆਪਕਾ ਏਕ ਘੰਟਾ ਚਾਹੀਏ! ... ਔਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਆਪ ਕੋ ਰਿਟਰਨ-ਗਿਫਟ ਦੁੰਗੀ!’

ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ‘ਹੈਲੋ! ... ਹਾਂ, ਹਰਬੰਸ? ... ਹੋ ਗਿਆ?... ਬੈਂਕ-ਯੂ, ਯਾਰ!’ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇੰਟਰਕੋਮ ਦਾ ਰਿਸੀਵਰ ਚੁੱਕਿਆ।

‘ਹਾਂ, ਮਦਨ! ਉਹ ਜੇ.ਈ. ਮੰਨ ਗਿਐ! ਬਸ, ਤੂੰ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰ ਦੇ, ਕੱਲ ਆਪਾਂ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਸਾਈਨ ਕਰਵਾ ਲਵਾਂਗੇ।’ ਉਸ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ‘ਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਹਾਲੀਂ ਉਹ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੀਆਂ ਮਿਸ ਕਾਲਾਂ ਲੱਭ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫੋਨ ਦੀ ਰਿੰਗ ਖੜਕੀ। ਸਕਰੀਨ ‘ਤੇ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਲਿਖਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

‘ਹੈਲੋ, ਸਰ... ਓ.ਕੇ. ਸਰ... ਸਰ, ਜੇ ਸਵੇਰੇ ਬਣਾ ਦੇਈਏ? ... ਓ.ਕੇ., ਓ.ਕੇ.! ਨੌ ਪ੍ਰੋਬਲਮ, ਸਰ, ਹੋ ਜਾਏਗਾ।’

ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੰਟਰਕੋਮ ਦਾ ਬਟਨ ਫਿਰ ਦੱਬਿਆ। ‘ਹਾਂ, ਮਦਨ!..., ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਥਕਾਵਟ ਸੀ, ‘ਯਾਰ! ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਡਰਾਫਟ ਬਣਾਉਣੈ ਹੁਣੇ ਈ। ... ਸਵੇਰੇ ਸਾਝਰੇ ਚਾਹੀਦੇ ਉਹਨੂੰ। ਉਹਨੇ ਸਵੇਰੇ ਚੰਡੀਗੜ

ਜਾਣੈ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ... ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਮੈਂਟ ਜਾਣੀ ਐ ਕੋਈ। ਡਿਟੇਲਜ਼ ਭੇਜਦਾਂ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ...,” ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ‘ਚ ਗੁੱਸਾ ਰਲ ਗਿਆ, ‘ਯਾਰ, ਮੈਂ ਵੀ ਤਾਂ ਬੈਠਾਂ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਬਰ-ਡੇ ਐ ਅੱਜ...’ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਭੁੱਬ ਨਿੱਕਲ ਜਾਵਗੀ।

ਇੰਟਰਕੋਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਹੱਥਾਂ ‘ਚ ਦੇ ਲਿਆ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਫੇਰ ਭੰਗ ਕੀਤੀ।

‘ਹਾਂ, ਸ਼ਾਰਦਾ?’ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਠੰਢਾਪਣ ਸੀ, ‘ਤੁਸੀਂ ਕੱਟ ਲੋ ਕੋਕ, ਯਾਰ! ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਨੀ ਜਾਣਾ!’ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੀ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕੱਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਹੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਨੇ ਢਿੱਲਾ ਸਲੂਟ ਮਾਰਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਗੈਰ ਕਾਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਘਰ ਦੇ ਪੋਰਚ ਵਿੱਚ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਅੱਧ-ਚਾਨਣ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡੈਡੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੇਟ ਦਾ ਲਾਟੂ ਘੁਮਾਇਆ। ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ‘ਚ ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਕੇ ਪੈਰ ਧਰਦਿਆਂ ਉਹ ਬੈਂਡਰੂਮ ‘ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ।

ਹਨੇਰੇ ‘ਚ ਬੈਂਡ ‘ਤੇ ਹਿਲਜੁਲ ਹੋਈ। ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਮਿੰਨੀ?’

‘ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੂਆ ਕੋਲ ਸੌ-ਗੀ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ।’ ‘...ਤੇ ਬਾਕੀ ਜਣੇ?’

‘ਪਾਪਾ ਤੇ ਜੀਜਾ ਜੀ ਗੌਰਵ ਭਾਜੀ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਛੱਡਣ ਗਏ ਨੇ।... ਤੁਹਾਡੀ ਰੋਟੀ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਲਿਆਏ ਸੀ ਅਸੀਂ। ... ਮੈਂ ਦਿੰਨੀ ਆਂ!’ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਬੱਤੀ ਜਗਾਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖਿਆ ‘ਹੈਪੀ ਬਰਥਡੇਅ ਮਿੰਨੀ’ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ‘ਤੇ ਲਟਕਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਚਮਕ ਉੱਠੀਆਂ।

ਬੈਂਡ ‘ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਪੱਟਾਂ ‘ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਹਾਣਾ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨਾਭੀ ਰੰਗ ਦਾ ਐਨਵੈਲਪ ਦਿਸਿਆ। ਮਿੰਨੀ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਪੜਿਆ- ‘ਪਾਪਾ ਕਾ ਰਿਟਰਨ ਗਿਫਟ।’

ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਨਿਕਲਿਆ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇ ਕਾਲਜੇ ਦਾ ਰੁੱਗ ਭਰਿਆ ਗਿਆ।

ਹਨੇਰੇ ‘ਚ ਝਾਕਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਬੈਂਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਅਗਲੇ ਬਰ-ਡੇ ‘ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਛੁੱਟੀ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਦੇਣੀ ਐ।’

ਕੰਧ ਵੱਲ ਪਾਸਾ ਪਰਤਦਿਆਂ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨੇ ਨੀਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ‘ਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਸੌ-ਜੋ ਹੁਣ, ਸਵੇਰੇ ਔਫਿਸ ਜਾਣੈ!’

ਪਿਆਰੇ ਝੂਠ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਡੋਰ

ਦੀਪ ਵਿਰਕ

ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ। ਜਸਮੀਤ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਭ ਘਰ ਹੀ ਸਨ। ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜ ਗਏ। ਸਭ ਕਾਸੇ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਆ ਬੈਠੇ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ।

‘ਐਸ ਵੇਲੇ ਕੌਣ ਹੋਊ...’ ਸੋਚਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੇਟ ਖੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਏ ਤਾਂ ਜਸਮੀਤ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਪੋਤੀ ਸੀ। ‘ਮਾਸੀ, ਅੱਜ ਕਿਵੇਂ ਰਾਹ ਭੁੱਲਗੇ? ਐਨੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਆਏ।’ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਸਾਰ ਜਸਮੀਤ ਜਿਵੇਂ ਖਿੜ ਹੀ ਗਈ।

‘ਤੇਰੀ ਛੁੱਟੀ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਆਏ ਆਂ... ਐਤਵਾਰ ਦੀ।’ ਮਾਸੀ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਜਸਮੀਤ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ।

‘ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਐਤਵਾਰ ਆਇਆ ਕਰੋ ਮਾਸੀ... ਨਾਲੇ ਜਸ਼ਨ ਕੱਲ ਈ ਕਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਕੋਟ’ ਆਲੇ ਬੇਜੀ ਨੀ ਆਏ ਕਦੇ। ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ...।’

‘ਲੇ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਉਡੀਕਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ...।’ ਕਹਿ ਕਿ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜਸ਼ਨ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਜਸਮੀਤ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਸਮੀਤ ਨੇ ਫਟਾਫਟ ਗੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਨੇ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬੀਤ ਗਿਆ।

ਚਾਰ ਕੁ ਵਜੇ ਮਾਸੀ ਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ, ‘ਚੰਗਾ ਪੁੱਤ। ਹੁਣ ਜਾਨੀ ਆ ਮੈਂ...।’

‘ਮਾਸੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਅੱਜ... ਵਧੀਆ ਜੀਅ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ...।’

‘ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੱਲ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੋਣਾ... ਐਨਾ ਮਿਲ ਲਏ ਬਥੇਰਾ...।’ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਸੀ ਚਲੇ ਗਏ।

ਜਸਮੀਤ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁੜੀ ਤਾਂ ਜਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ‘ਮੰਮਾ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਝੂਠ ਈ ਬੜਾ ਬੋਲਦੇ ਓ?’

‘ਕਿਹੜਾ ਝੂਠ ਜਸ਼ਨ? ਕਦੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਮੈਂ?’ ਜਸਮੀਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਾ ਆਇਆ।

‘ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਬੇਜੀ ਆਏ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜਸ਼ਨ ਬੇਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਸੀ... ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੇਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ...। ਬੋਡੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ... ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਵੀ ਨੀ...’

‘ਅੱਛਾ... ਓਹ ਗੱਲ, ਪੁੱਤਰ... ਅਕਸਰ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਆਂ... ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ...।’

‘ਖੁਸ਼ੀ ਆਲਾ ਝੂਠ? ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਮੰਮਾ?’ ‘ਦੇਖ ਪੁੱਤਰ... ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਵਿਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੁਰਿਆ ਰਹੇ... ਜੇ ਕੋਈ ਮਹਿਮਾਨ ਆਉਂਦਾ... ਓਹਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਾਓ ਕਿ ਓਹ ਐਵੇਂ ਬੋਡਾ ਵਕਤ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪਿਆ... ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ। ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਬੋਝ ਬਣੇ ਨੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਦੇ ਕਦੇ ਬੋਡਾ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਪੈ ਜੇ ਤਾਂ ਹਰਜ ਕੋਈ ਨੀ...।’

‘ਮੇਰੀ ਝੂਠੀ ਮਾਂ... ਕਿੰਨੀ ਪਿਆਰੀ...’ ਕਹਿ ਕੇ ਜਸ਼ਨ ਹੱਸ ਪਿਆ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਬਰਾੜ ਸਿੱਧੂ

ਨਾਨੀ ਕਾਹਦੀ ਮਰੀ, ਇੰਜ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਿਲ ਉਡੂ ਉਡੂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉੱਕਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਨੂੰ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਮਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮਾਮੇ-ਮਾਮੀਆਂ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਲ ਆ। ‘ਪੁੱਤ ਤੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਕਿਤੇ ਸਕੀਰੀ ਬੋੜੀ ਟੁੱਟਦੀ ਆ’, ਮਾਂ ਦੇ ਤਰਲੇ ਭਰੇ ਤਰਕ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਣਮੰਨੇ ਜਿਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲਿਆ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵੀ ਵੀਰਾਨ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ। ਅੱਗੇ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਬੀਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵੱਡਾ ਮਾਮਾ ਲੈਣ ਆਇਆ ਖੜਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਪਲੱਸ ਚੋਰੀ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝ, ਮੇਰਾ ਬੈਂਗ ਚੁੱਕ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਪਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਖਾਲੀ ਹੀ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਦੀ ਸਵਾਤ ਵਿੱਚ ਵੜੀ, ਸਭ ਕੁੱਝ ਉਵੇਂ ਤਾਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸੂਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੰਜਾ, ਦੋਵੇਂ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਸੰਦੂਕ।

ਬੀਬੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਮਜ਼ਾਲ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਜਾਵੇ, ਬੱਸ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਲਾਡਲੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦੋਹਤਰੀ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਤੋਂ ਹੀ ‘ਅਲਾਦੀਨ ਦੇ ਚਿਰਾਗ’ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ, ਝੱਟ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਮੁਰਮਰੇ, ਬਿਸਕੁਟ, ਟੈਫੀਆਂ, ਭੁੱਜੇ ਛੋਲੇ ਅਤੇ ਵੇਸਣ ਵਾਲੀ ਨਮਕੀਨ ਮੂੰਗਫਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ ਨਾਲ ਸੰਦੂਕ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਅੱਜ ਉਹ ਸੰਦੂਕ ਵੀ ਉਦਾਸ ਖੜਾ ਸੀ, ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ‘ਜਿੰਨ’ ਕਿੱਧਰੇ ਗਵਾਚ ਗਿਆ ਸੀ।

‘ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮੁਨਿਆਰਾਂ ਹਨ, ਬੱਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ’ ਬੀਬੀ ਦੇ ਕਹੇ ਬੋਲ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜੇ। ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹਰੱਸ ਛੁਪਿਆ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਨ ਪਰ ਅਰਥ ਅੱਜ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ। ਰੋਟੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਦਤਨ ਹੀ ਪਲੇਟ ਕੋਲੀ ਚੱਕ ਮਾਮੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ, ‘ਖੜ

ਗੁੜ ਦੀ ਚੂਰੀ

ਜਾ ਪੁੱਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰੇ ਵੀਰੇ ਤੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦੇਵਾਂ। ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਝ ਬੋਲੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮੰਜੇ ‘ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਆਈ ਤਾਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਹਿਣ ਸੀ ਪਰ ਕੱਲ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮੁੜਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਨਾਨਕੇ ਤਾਂ ਨਾਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਉੱਲਝੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁੜ ਦੀ ਚੂਰੀ ਵਾਲਾ ਸਟੀਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕੋਲਾ ਮਾਮੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੂਹਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਬੋਲੀ, ‘ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਤਾਂ ਚੂਰੀ ਖਾਂਦਾ’। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬੁਰਕੀ ਪਾਈ। ਉਹੀ ਬੀਬੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਾਲਾ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਤਰਦਾ ਤਰਦਾ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਮੇਰੀ ਜੀਭ ਉੱਤੇ ਘੁੱਲ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁੜ ਦੀ ਚੂਰੀ ਹੀ ਕੁੱਟ ਕੇ ਖਵਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਾਮੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ। ਮਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਆਏ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਨਾਨੀ ਕਿਤੇ ਗਈ ਆ ਨਾ ਹੀ ਨਾਨਕੇ। ਬੱਸ ਬੀਬੀ ਨੇ ਸ਼ਕਲ ਵਟਾ ਲਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਮਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਸੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚਾਰ ਦਿਨ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘ ਗਏ। ਉਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੇਕੇ ਅਤੇ ਜਵਾਕਾਂ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਵਸਦੇ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਆਖੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਬੱਡੀ (ਸਰਕਲ ਸਟਾਈਲ) ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਣਪੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਧਿਆਨ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਨਸ਼ਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਇਕ ਐਸਾ ਸਾਮਰਾਜ ਉਸਾਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਕੜਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਬਾਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਤਾਡਵ ਨਾਚ ਨੱਚਿਆ ਉਥੇ ਹੀ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਚ, ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕ੍ਰਮੈਂਟਰਾਂ ਦੇ ਚੁੱਲੇ ਠੰਢੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਹੁਣ ਕੋਰੋਨਾ ਦਾ ਕਹਿਰ ਥੋੜਾ ਘੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਤੋਂ ਰੋਣਕਾਂ ਪਰਤਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਵੱਡੇ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਈ ਥਾਈਂ ਹੋਏ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ

ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰੋ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ

ਇਹ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸਮਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਹੁਣ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ 'ਨਸ਼ਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰਾਮ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪੁਲਾੜ ਪੁੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਿਛਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਘਸੀ-ਪਿਟੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀਆਂ ਟਾਹਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖ ਲਈਏ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸ਼ਕ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਚਲਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖੋਹ

ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਕੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਬਲੀ ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਨੇ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਕਬੱਡੀ ਖੇਡ ਅੰਦਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ।

'ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਵੀ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਚੰਗੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਮਾਰ ਕੇ ਫਰਮਾਇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾ ਮਿਲਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਉੱਪਰਲੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ

ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਸੱਤਵੇਂ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਰ ਕੁਦਰਤ ਬੜੀ ਡਾਹਢੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਹੁਣ ਜਦ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ 'ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ' ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕ ਸੋਚਦੇ ਨੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕਿੰਨੀ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰਮੈਂਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਰ ਕਲਾਂ ਦੀ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਮੋੜਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਚੰਗੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼, ਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਜਦ 'ਵੱਡੀ ਖੜੋਤ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਵੀ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਆਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਜਾਣ-ਆਉਣ' ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜਦੇ।

ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਆਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਰਨ ਬਣੇਗੀ ਪਜੈਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ

ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਕਰ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੇਡ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਤਰਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਓਲੰਪੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪਜੈਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੋਚਿੰਗ, ਅਧੁਨਿਕ ਖੇਡ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵਜੀਫਾ ਪ੍ਰਨਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਇਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਆਨਰੇਰੀ ਕੈਪਟਨ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਖੇਡ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਸ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਚਕਰ ਨੂੰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

16 ਸਿੱਖ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਆਨਰੇਰੀ ਕੈਪਟਨ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਖੁਦ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਦੇ ਨਾਮੀ ਖਿਡਾਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਾਗਲਿਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਲਗਾਓ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਬਾਕਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤਲਵਾੜਾ

(ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਾਕਸਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਵੀ ਇੱਕ ਬਹੁਗੁਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਜ਼ਰਾ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਲੇਖਕ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 'ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' ਨਾਮ ਦਾ ਖੇਡ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਾਕੀ ਦੇ ਧੁਰੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ।

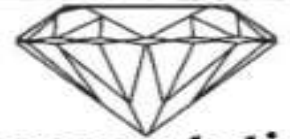
ਪ੍ਰਿੰ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਮੇਨ, ਕਮਲਾਪੁਰਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ 2005 ਵਿੱਚ ਚਕਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕਸਿੰਗ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਬੂਟਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੈਂਕੜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਕਰ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਟੋਕੀਓ ਓਲੰਪਿਕ-2020 ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ 2015 ਦੀ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਕਸਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਵੀ ਇਸੇ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਮੰਚਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਜ਼ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੂਰ ਦਰਾਜ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕੋਚਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖੁਰਾਕ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸਚਮੁੱਚ ਖੇਡ ਜਗਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਖਬਰ ਹੈ।

DIAMOND TRANSPORTATION

DIAMOND

Transportation
Logistics, Inc.Dry Van ਤੇ Reefer ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ
Owner Operators ਦੀ ਲੋੜ

Good Pay

Dedicated Rout

Weekly Payment

ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਪੇਮੈਂਟ ਲਵੋ

ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ :

ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

209.487.3699

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ

209.351.5965

2850 Loomis Rd, Stockton, CA 95205

ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ...

ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨੇਮ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਬਣੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣਾਉਣ, ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਕਰਨ, ਅਨਪੜਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਮਾਤ ਸੁਮੱਚੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੋ ਹਿੱਸਾ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਅਨਪੜ ਜਾਂ ਅੱਧ-ਪੜਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਸਿਆਣਪ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਰੁਲ੍ਹਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੜ ਲਿਖ ਕੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਅੱਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ...

ਜੋਸ਼ੀਆ ਹਰਲੇਨ:

ਹਰਲੇਨ ਦਾ ਜਨਮ 12 ਜੂਨ, 1799 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਿਊਲਿਨ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਹਾਸਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕਹਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। 1820 ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਚੀਨ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਬਰਮਾ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਜਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਉਹ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਲਕੱਤੇ ਆ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਸਿਡਾਰਸ ਨਾਲ 1929 ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂਰਪੁਰ-ਜਸਰੋਟਾ ਤੇ 1832 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਡਾਕਟਰ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦੇਰ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਂ-ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਗਿਆ। 1871 ਵਿੱਚ ਟੀ.ਬੀ. ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਬਲਭੱਦਰ ਕੁੰਵਰ:

ਬਲਭੱਦਰ ਦਾ ਜਨਮ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਭਾਵਨਕੋਟ ਵਿੱਚ 1785 ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦਾਦੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਬਲਭੱਦਰ ਵੀ ਨੇਪਾਲੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। 1814-1816 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਐਂਗਲੋ-ਨੇਪਾਲ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਰਖੇ ਹਾਰ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤਰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਬਲਭੱਦਰ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ। ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਗੋਰਖਿਆਂ ਸਮੇਤ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਕਈ ਗੋਰਖਾ ਰੈਜਿਮੈਂਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਬਲਭੱਦਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਰਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਮਾਰਚ ੧੮੨੩ ਨੂੰ ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ।

ਜੌਹਨ ਹੋਮਜ਼:

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪਿਤਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਮਜ਼ ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਸੀ। ਉਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਖ਼ਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੀ। ਉਹ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੰਗਾਲ ਹਾਰਸ ਆਰਟਿਲਰੀ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਬਿਗਲਰ (ਸਿਪਾਹੀ) ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਰੱਕੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ 1829 ਵਿੱਚ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਅਤੇ ਜਮਰੌਦ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ 2 ਸਾਲ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਗ਼ੱਦਾਰ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ। 1848 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਲ ਦਾ ਰੋਕ ਦੇ ਕੇ ਬੰਨੂ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ...

ਸਰੀਰਕ-ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈਣਾ, ਸਾਕਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦਾ ਮੋਰਚਾ, ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਭਾਵ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅੱਡਰੀ ਹੋਂਦ-ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੁਲਝੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਉਪਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਟੈਂਕਾਂ-ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਫੌਜ ਦੀ ਗੱਲਾਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉਪਰ ਇਸ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਇਕ ਲੰਮਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਬਾਣੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ, ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ-ਮਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਆਨ-ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਫਰ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਮਾਮਲਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ...

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਟੱਬਰ ਹੀ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ-ਭਰਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵਈ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਰੁ. ਦਾ ਲਾਲਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ 1992 ਤੋਂ ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ 109 ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਝੂਠੀ ਪੈ ਗਈ ਜਦੋਂ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਕ ਗੋਲੀ ਸਿਰ ਅਤੇ ਇਕ ਗੋਲੀ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਵੱਜੀ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਚ ਹੀ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਠਿਆਲਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਬੀ. ਏ. ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਸਠਿਆਲਾ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 2 ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥੀ ਦੱਸ ਕੇ ਭੱਜਿਆ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮਾ ਵਾਸੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਰਈਆ ਵਜੋਂ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ।

ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਲਾਗ ਬੁੱਕ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ ਅਹਿਮ ਰੋਲ

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਸ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਿਪਸੀ ਦੀ ਲਾਗ ਬੁੱਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਜਿਪਸੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਟੀਮ ਦਰਸਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਨੇ ਗਲਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ...

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ 7 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਰੇ ਹਨ।

ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ 'ਚੋਂ ਪੜਪੋਤੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਵੇਂ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੀ ਜੰਮਪਲ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੰਡ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਵਲੋਂ ਭੱਠੀਆਂ ਚੜਾਅ ਹਲਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਤੇ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾ ਕੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਇਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਯੁਥ ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਕਿੰਗ ਮੇਕਰ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਜਿੱਤ ਉਪਰ ਭੰਗੜੇ ਪਾਏ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਗਮੀਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਘੁੰਮਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਲਵ ਐਂਡ ਕਰੇਜ਼' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲਾ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਿੰਡ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਦੇ ਵਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਤਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 309 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੱਟੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤ ਤੱਕ

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਗੁਰਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਹਨ। 2011 'ਚ ਜਗਮੀਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਓਟਾਰੀਓ (ਕੈਨੇਡਾ) ਤੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। 2015 'ਚ ਐਮਪੀਪੀ ਜਿੱਤ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਉੱਪ ਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। 2017 'ਚ ਐਨਡੀਪੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ। ਜਿਸ 'ਚ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਜਿਸ 'ਚ 53.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। 2019 'ਚ ਬਰਨਬੀ ਸਾਊਥ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਤੇ 2021 'ਚ ਵੀ ਮੁੜ ਇਸੇ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਗ ਮੇਕਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2019 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ 24 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਸੀ। ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਸੀ ਰੋਕ

ਕਰੀਬ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ ਆਏ ਸਨ। ਜਦ 2013 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1984 ਦੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2013 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕੈਪਟਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ...

ਸਿਆਸੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਫੀਲਡਿੰਗ ਕੈਪਟਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਆਸੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਫੀਲਡਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀ 'ਚ ਰਹੇ ਸ਼ਾਮਲ

ਦਿਲਚਸਪ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੱਤ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਪੀਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਮੰਨਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਧੁਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਰੋਕ ਦੇ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀਕੇ ਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ .

ਕੇ ਕਰੋਨਾ ਉਲੰਘਣ ਦੇ ਦੌਸ਼ 'ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਬੀਮਾਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ.ਡੀ.ਐੱਮ. ਗੀਤਾ ਗਰੋਵਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।' ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਲਾਕਡਾਊਨ ਦੌਰਾਨ ਲੰਗਰ (ਮੁਫ਼ਤ ਭੋਜਨ ਸੇਵਾ) ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚਾਣਕਿਆਪੂਰੀ ਐੱਸ.ਡੀ.ਐੱਮ. ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਡੀ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਏ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸਾਂਝਾਂ

ਡੈਣਾਂ, ਭਾਈ, ਦਿਉਰ, ਭਾਬੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਸਭ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੀ, ਸੱਚ ਤੇ ਸੁੱਚ ਸੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੰਧਾਂ ਸੀ, ਨਾ ਟੱਬਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਾਂ ਸੀ, ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਦੇ ਥੱਲੇ ਗਰਮੀ ਤੇ ਠੰਢਾਂ ਸੀ, ਨਾ ਫਰੇਬ ਕੋਈ ਨਾ ਧੋਖਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਡੈਣਾਂ, ਭਾਈ, ਦਿਉਰ, ਭਾਬੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਮੰਜਾ, ਇੱਕੋ ਥਾਲੀ ਤੇ ਇੱਕੋ ਚੁੱਲਾ ਸੀ, ਬਾਪੂ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਕਮਰਾ ਤੇ ਜੁੱਲਾ ਸੀ, ਨਿਮਰ ਸੀ ਸਾਰੇ ਹੀ, ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਡੈਣਾਂ, ਭਾਈ, ਦਿਉਰ, ਭਾਬੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਦਿਲ ਬੜੇ ਵਡੇਰੇ ਸੀ, ਲਾਲਚ ਛੋਟੇ ਸੀ ਸਭ ਦੇ ਪਰ ਵੱਡੇ ਜੇਰੇ ਸੀ, ਘਰੇ ਪੱਕੀ ਖਾਂਦੇ ਸੀ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਡੈਣਾਂ, ਭਾਈ, ਦਿਉਰ, ਭਾਬੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਕਰ ਲੱਖ ਦੁਆਵਾਂ ਵੀ ਦਿਨ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ, ਪੱਕੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੱਚੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ, ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ, ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਡੈਣਾਂ, ਭਾਈ, ਦਿਉਰ, ਭਾਬੀ ਸਾਂਝਾਂ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਸਭ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੀ, ਸੱਚ ਤੇ ਸੁੱਚ ਸੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿੱਚ।

- ਗੁਲਸ਼ਨਬੀਰ ਗੁਰਦਿਆ

ਇਥੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
ਲਗਾਉਣ ਲਈ
ਕਾਲ ਕਰੋ:

510-240-5949

Email:asrtimes@gmail.com

MORE: SAVINGS.

**TIRE
DISCOUNTS FOR:**

Trans-Alliance has partnered together with TA Truck Service to provide Trans-Alliance members with awesome discounts on tires. It's simple - Just give your DOT number to the TA Truck Service attendant at the time of purchase and the savings will be automatically deducted from your bill.

ROADMASTER TIRES™
ENGINEERED BY COOPERTIRES

STEER

DRIVE

TRAILER

RM 180+ EM
\$299.00
RETAIL ~~\$362.00~~

RM 852 EM
\$309.00
RETAIL ~~\$378.00~~

RM 872 EM
\$279.00
RETAIL ~~\$339.00~~

TRANS-ALLIANCE MEMBERS GET \$35 OFF RETAIL PRICE ON OTHER TIRE BRANDS

Pricing valid 6/1/2019 through 12/31/2019 for Trans-Alliance members ONLY. This promotion applies to the unit retail price. Pricing shown above is for 295/75R22.5 sizes only; prices on other sizes may vary. Price does not include F.E.T., mounting labor, balancing, valve stem, state, or local taxes. Some brand exclusions may apply.

TA TRUCK SERVICE

MORE: BAYS. EXPERTISE. SOLUTIONS.®

Visit ta-petro.com or find us on

TA
Nasdaq Listed

FUEL DISCOUNTS

UPTO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FACTORING

WE WANT TO MAKE FACTORING EASY FOR YOU
SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS

GET NATIONAL ACCOUNT
NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL CARDS

NO CREDIT - NO PROBLEM
BEST CUSTOMER SERVICE

YOU BREAK DOWN

WE SHOW UP
24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

FUEL MANAGEMENT

DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO

(855)641-6955, (888)795-7035

Valley Real Estate Center

Better Deal will be given from New Builders to Book New home in Mountain House, Tracy, Manteca and Lathrop

For agriculture and almond Farm, office building, Farm House and for Truck Yard in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

ਮਾਊਂਟੇਨ ਹਾਊਸ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟੇਕਾ ਅਤੇ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਅਲਮੰਡ ਫਾਰਮ, ਆਫਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।

Listing

TOTAL 35.5 YOUNG THREE YEARS OLD TREE PADRE AND NONPAREIL VARIETY. WITH RIPARIAN RIGHT FROM THE SAN JOAQUIN RIVER. WITH A SINGLE FAMILY SMALL HOME, IT'S VERY DESIRABLE PROPERTY

PROPERTY ADDRESS: 27022 RIVER ROADM, NEWMAN CA 95360.

RANJIT SINGH

**Valley Real Estate Center (Office Lic.: 01392267)
68 E 11th Street Ste 109, Tracy, CA 95376**

Office: 209-956-1000 Cell : 408-355-5700, gbsingh84@gmail.com

RANJIT SINGH
(Lic: 01922089)

